І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь . . .
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: 'Svoboda', 81-83 Grand St., Jersey City, N. J.
Тел: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740

РІК LXIV Ч. 179. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 18-го ВЕРЕСНЯ 1957 ЦЕНТІВ 5 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, SEPTEMBER 18, 1957 No. 179. VOL. LXIV

УРЯД ВІДПОВІДАЄ НА КРИТИКУ ДЕМОКРАТІВ В СПРАВІ ІНТЕҐРАЦІЇ

ГУБЕРНАТОР ФОБУС КОНФЕРУЄ З КОНҐРЕСМЕНОМ ГЕЙСОМ; В П'ЯТНИЦЮ ФОБУС БУДЕ НА ПЕРЕСЛУХАННІ В ФЕДЕРАЛЬНОМУ СУДІ

Нюпорт, Ровд Айленд. — Пресовий секретар тимчасового Білого Дому Джеймс С. Гаґерті заявив, що критика Дорадчою Радою при Демократичному Крайовому Комітеті конференції Президента з губернатором Фобусом була б смішна, коли б не була така патетична. Гаґерті сказав, що „демократична дорадча рада пробує вигравати кризу в Литтел Року для політичних цілей, а Президент думає про розв'язку цієї проблеми, а не про політичні промови". Гаґерті заявив, що подібно думає про критику демократів і сам Президент. Демократична Дорадча Рада стверджувала, що „Айзенгаверові не вдалося своїм впливом причинитися до об'єднання школи в Литтел Року". Між членами дорадчої ради, які критикували Айзенгавера, були і такі визначні демократи, як колишній президент Гаррі С. Труман і колишній кандидат на президента Адлей Е. Стівенсон. Демократичний губернатор Ню Йорку Аверел Гарриман заявив, що Президент не мав успіху в полагодженні „конституційної кризи" між стейтом Аркензо і федеральним урядом. — Одночасно повідомляють із Литтел Року, що вояки крайової ґвардії і надалі сторожать шкільного будинку центральної середньої школи, хоч 10 кольорових учнів, записаних до неї, не явилися на навчання і не пробували дістатися до шкільного будинку. Губернатор Фобус зменшив число вояків крайової ґвардії до 30 (давніше було 250). Губернатор заявив в телевізійному інтерв'ю, що при кінці тижня відкличе вояків з-перед шкільного будинку. Це станеться після п'ятниці, 20-го вересня, коли губернатор має зізнавати в федеральному суді перед суддею Роналдом Н. Дейвісом, який був видав судовий наказ про об'єднання школи. Демократичний конґресмен Брукс Гейс, який заініціював конференцію губернатора з президентом Айзенгавером в Нюпорті, прибув 16-го вересня до Литтел Року і зараз після прибуття конферував із губернатором Фобусом. Друга конференція має відбутися 17-го вересня. Конґресмен Гейс заявив журналістам, що предметом його конференції з губернатором були „ті події, які сталися в Литтел Року, а також те, що має статися в найближчому часі". Гейс казав, що він сподівається, що незабаром настане розв'язка справи інтеґрації в Литтел Року, і що „багато доброго дала конференція губернатора Фобуса з Президентом". На думку Гейса „не можна знищити надії населення цієї країни, яке вірить в розв'язку цієї проблеми". В Литтел Року панує переконання, що Фобус може вікликати вояків крайової ґвардії ще перед своїм переслуханням в федеральному суді. Голова Стейтового Відділу Товариства для Поступу Кольорових Народів пані Л. С. Вейтс заявила, що кольорові учні не будуть пробувати ввійти до шкільного будинку, поки не будуть відкликані вояки крайової ґвардії з-перед шкільного будинку.

В Неваді відбулася велика пробна атомова експльозія

Юка Флет, Невада. — 16-го вересня Комісія Атомової Енерґії на досвідному полі в Неваді відбула 20-ту в цьому році пробну атомову експльозію, яка належить до найбільших пробних вибухів в цій країні. Фахівці твердять, що окспльодована бомба мала силу 30,000 донн вибухового матеріялу ТНТ. Бомбу скинули з підстави, причепленої до бальона на висоті 1,500 стіп. Обсерватори, віддалені 10 миль від місця експльозії, відчули сильне потрясення, а блиск від вибуху видко було в Лос Анджелесі, Каліфорнія, і в Солт Лейк Ситі, Ютаг. Характеристична хмара в формі гриба піднеслася 30,000 стіп заввишки. Після експльозії відбувалися пробні лети літаків та експерименти працівників протиповітряної оборони.

АМЕРИКАНСЬКА ДЕЛЕҐАЦІЯ ДО ОБ'ЄДНАНИХ НАЦІЙ

Під час спеціяльної церемонії, що відбулася у Вашинґтоні, заприсяжено нових членів американської делеґації до ОН, що мають заступати ЗДА на 12-ій сесії ОН. На фото (почнаючи зліва): Дж. С. Вашинґтон, Ф. М. Клуцник, Айрін Дюнн, державний секретар Дж. Ф. Доллес, шеф протоколу держ. департаменту В. Т. Бюкенен, юн., Г. Б. Веллс та президент АФП-КІО Дж. Міні.

Спілці Шоферів загрожує виключення

Ню Йорк. — Комісія етичної практики встановлена при об'єднаних Американській Федерації Праці та Конґресі Індустрійних Орґанізацій (АФП-КІО), — розглянувши справу ракетерства і зловживань у Міжнародній Спілці Шоферів, вирішила запропонувати екзекутивній раді АФП-КІО усунення згаданої спілки із членства в АФП-КІО. Згідно із ствердженням комісії етичної практики, Міжнародна Спілка Шоферів знаходиться під впливом злочинних елементів і діяльність деяких її провідників порушує постанови конституції АФП-КІО. Водночас із цим комісія вирішила запропонувати усунення з АФП-КІО двох інших спілок, а саме спілки пекарських і кондиторських робітників та спілки Об'єднані Текстильні Робітники. Діяльність усіх цих трьох спілок розглядала спеціяльна сенатська комісія для розгляду невідповідних дій у світі праці або керівництва, і визнала їхні проводи винуватими в толеруванні ракетерства й інших зловживань на терені ведених ними спілок. Голова цієї сенатської комісії сен. Джан. Л. МекКлеллен подав до відома, що комісія покличе на свої переслухання в дні 24-го вересня ц. р. знову Джеймса Р. Гоффу, кандидата на президента Міжнародної Спілки Шоферів, обвинувачуваного у підтримці злочинних елементів всередині спілки.

Новленд про „охорону демократизму" в робітничих організаціях

Лонґ Біч, Каліфорнія. — Провідник республіканської меншости в Сенаті сенатор Вільям Ф. Новленд промовляв на квартальних зборах директорів Каліфорнійської Республіканської Асамблеї і запропонував семипунктову програму для „оборони демократизму" в робітничих організаціях. Новленд заявив, що цієї програми буде триматися під час своєї праці в Сенаті і під час виборчої кампанії, якщо він вирішить, що буде старатися про кандидатуру на губернатора Каліфорнії. Ця програма складається з таких пунктів. 1. Вибори спілкових урядовців мають відбуватися тайним способом. 2. Відкликання незадовільних урядовців повинно відбуватися також тайно. 3. Опіка над добродійними робітничими фондами повинна бути така сама, як опіка над ощадностевими вкладками в банках. 4. Повинна бути строга контроля над прибутками робітничих спілок із членських вкладок. 5. Робітничі організації повинні обороняти своїх членів проти всякої дискримінації і репресій. 6. Члени мали б мати право провірювати рахунки своїх урядовців.

П. СТЕПАН ДЕМБІЦЬКИЙ — ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ ІНСТРУКТОР УНС

Один із піонерів Американської України, загально відомий діяч і громадянин п. Степан Дембіцький, який впродовж 34 років працював у великій забезпеченевій компанії Метрополітен Лайф Іншуренс Компані, в цьому понад 25 років на становищі заступника районового директора, перейняв з днем 1-го вересня 1957 пост організаційного інструктора Українського Народного Союзу. — П. Степан Дембіцький, молодим учителем народніх шкіл в Україні, приїхав до Америки в 1913-му році, маючи заледве 22 роки життя. Від перших днів свого приїзду до цієї країни він, крім необхідної праці на життя, зайнявся громадською в цьому в першу чергу виховною працею, що тоді ще була в своїй піонерській стадії. Школи українознавства, аматорські вистави, віча і доповіді становлять безконечний реєстр у його громадській праці, а не один із народжених в цій країні сьогоднішніх наших громадських діячів завдячує проф. Дембіцькому не тільки своє знання української мови, але й своє заінтересування українськими справами.

Степан Дембіцький

З липнем 1956-го року перейшов п. Дембіцький на заслужену пенсію, досягнувши вимаганий законом пенсійний вік. Після того перебув кілька місяців в Европі у відвідинах свого сина Зенона, що як майор американської авіяції, займає високе і відповідальне становище у стаціонованих в Німеччині американських військових частинах. Повернувшись з Европи, п. Ст. Дембіцький ще повний сили й енерґії, погодився поставити набутий ним великий організаційний досвід до послуг української громади та перейняв в Українському Народному Союзі новостворений пост органіційного інструктора. Його головним завданням на цьому пості, функції якого він уже почав виконувати, буде виховання і вишкіл секретарів і інших урядовців Відділів УНС, як також організаторів та взагалі організаційних працівників.

ГЕНЕРАЛЬНА АСАМБЛЕЯ ОН ПОЧИНАЄ СВОЮ СЕСІЮ

Об'єднані Нації, Н. Й. — У вівторок, 17-го вересня, Генеральна Асамблея Об'єднаних Націй мала почати свою звичайну, 12-ту з черги річну сесію, маючи на порядку нарад цілий ряд важливих актуальних проблем, в цьому числі справу совєтської інтервенції в Мадярщині минулого року, справу роззброєння, яку без конкретного результату обговорювала в Лондоні окрема конференція, справу прийняття червоного Китаю до цієї міжнародної організації, справу Альжиру, Кипру і цілий ряд інших. 81 держава є тепер членом ОН і 41 з них буде заступлена на цій сесії міністрами закордонних справ. Очікується, що вкоротці ОН матимуть ще одного, 82-го з черги члена — проголошену недавно суверенною державою Маляю. Впродовж останніх днів репрезентації поодиноких країн опрацьовували свої політичні заяви, які вони мають скласти на початку нарад. Державний секретар Доллес відбув у цій справі наради з головою американської делеґації, амбасадором Генрі Кеботом Ладжом. Згідно з інформаціями, американська делеґація у своїй вступній заяві зверне головну увагу на дві справи: роззброєння і совєтську інтервенцію в Мадярщині, домагаючись розглянути ці проблеми між першими на порядку нарад. Сподіваються, що також Москва видвигне справу роззброєння, очевидно у своїй версії. Одною з перших справ, що їх має полагодити Асамблея, є вибір її президента. На цей пост є тепер два головні кандидати: сер Леслі Мунро, представник Нової Зеляндії, та д-р Чарлз Малік, представник Ливану. Між промовцями, які виступлять на сесії, буде державний секретар Доллес, совєтський міністер закордонних справ Ґромико та керівники закордонної політики інших країн, між ними і вперше виступить на форумі цієї організації японський міністер закордонних справ Аічіро Фуджіяма.

Захід вітає перемогу Аденауера

Бонн. — 81-річний західньо-німецький канцлер Аденауер дістав від прем'єрів різних демократичних держав у широкому світі телеґрами з словами признання та радости з приводу його недільної світлої перемоги в парляментарних виборах. М. ін. таку телеґраму надіслав президент Айзенгавер. Папа Пій XII мав висловити свою радість, а також в державних колах у Лондоні, Парижі і Римі висловили переконання, що перемога Аденауера є великим успіхом цілого вільного світу та ударом для Москви. В усіх совєтських часописах — вже після проголошення докладного висліду західньо-німецьких виборів, подано тільки, що Аденауер „сказав тисячу брехонь про Совєтський Союз" та промовчано саму перемогу Аденауера. Сам Аденауер висловив свою радість і переконання, що недільні вибори скріпили процес консолідації відносин в самій Німеччині та „цілу політику вільного світу". Звернули увагу на факт, що за Християнсько-демократичну Унію голосували люди з різних кляс, верств народу. Аденауер сказав, що „вкінці можемо закінчити в Німеччині клясову боротьбу". За остаточним розподілом мандатів партія Аденауера розпоряджатиме 270 мандатами в Бундестаґу, що матиме 497 послів. Разом із Німецькою партією, яка є тісним союзником християнських демократів, Аденауер матиме в парляменті більшість 77 голосів над сполученою опозицією соціял-демократів і вільних демократів. Соціялісти не скривають свого розчарування. Вони потішаються, що Аденауер не матиме більшости двох третіх голосів, потрібних для переведення будьяких конституційних змін. Зате для комуністів той вислід виборів — це радикальне засудження їх політики і відкинення їхньої концепції з'єдинення Німеччини на плятформі „порозуміння між двома Німеччинами", а фактично — на плятформі совєтизації з'єдиненої Німеччини.

Генерал Норстед домагається 30 дивізій для оборони Европи

Париж. — Головний командант збройних сил НАТО, генерал Лоріс Норстед представить до 1 жовтня ц. р. Раді НАТО звідомлення, яке насправді буде переглядом військових потреб НАТО на час до 1963 р. з погляду оборони західньої Европи проти совєтської аґресії. За пресовими вістками, у тому своєму звідомленні ген. Норстед буде домагатися, щоб суходільна армія НАТО нараховувала найменше 30 дивізій в центральному, так званому німецькому обширі, щоб створити окрему парашутну дивізію або так звану вогненну бриґаду для перекинення її в найбільш загрожене місце, та щоб створити з частин 6-ої американської морської фльоти, та ескард фльот англійської і французької нове з'єднання воєнних кораблів на Середземному морі. Звідомлення ген. Норстеда буде насправді відповіддю на англійську Білу книгу, яка заскочила військові кола НАТО перекиненням найбільшої ваги на керовані ракети та яка заповіла драстичну редукцію наземних військ, як теж на сумніви, що їх висловили військові командування різних членів НАТО. Тому, що сам ген. Норстед є летуном, а до його завваг прилучується командант Атлантійської фльоти адмірал Райт, то вимога щодо найменше 30 піхотних дивізій в центральній Европі набирає особливого значення. Коментатори звертають увагу, що ту вимогу можна б тільки тоді здійснити, якби західньо-німецька армія дійшла до запляннованого максимального стану 12-х дивізій, як би Франція відкликала частину своїх 12-х дивізій з Альжиру і як би Англія та ЗДА не відкликали своїх військ з Німеччини.

У СІЯМІ АРМІЯ ПЕРЕВЕЛА ДЕРЖАВНИЙ ПЕРЕВОРОТ

Банґкок. — У Сіямі (Таї), вночі з понеділка, 16, на вівторок 17 ц. м. армія зайняла всі будинки, а її командант, маршал Саріт Танарат проголосив через радіо, що він перейняв владу в свої руки. Акція війська — заявив Танарат — „відповідає бажанням народу". Водночас проголошено, щоб прем'єр маршал Пібул Сонґрам, командант поліції ген. Фао Сріянонд і командант морської фльоти адмірал Юддасат Коссоль зголосилися у головній кватирі армії. Всі вони три скрилися під час військової акції. Названий генерал і адмірал, що підтримували уряд маршала Сонґрама послухали заклику і піддалися, зате маршал Сонґрам ще скривається. Переворот прийшов унаслідку непримирливого становища маршала Пібула Сонґрама, який не хотів піддатися натискові військовиків та зректися свого становища прем'єра. Наприкінці минулого тижня 58 високих старшин із маршалом Саріт Танаратом з'явились у Пібула Сонґрама й зажадали від нього, щоб він зрікся. Він відмовився і те своє становище потвердив після авдієнції в короля Адульдета та після наради з керівниками його партії. Маршал Саріт Танарат був донедавна військовим міністром в уряді Пібула Сонґрама. Між ним і міністром внутрішніх справ та командантом поліції, генералом Фао Сріянондом вив'язалось суперництво за впливи. Саріт Танарат виступив з уряду, але зберіг за собою становище команданта сіямської армії. У ході кризи, яка вибухла внаслідку того спору, генерал Сріямонд також зрікся становища міністра внутрішніх справ, але це, видно, вже не задовольнило маршала Танарата і його прихильників. Головна причина спору, як твердять часописні коментарі, не так політичні різниці, як використовування державними достойниками своїх становищ для збагачування себе, зріст корупції в краю і персональних інтриг в політичній верхівці. Прем'єр Пібул Сонґрам видав недавно заклик, щоб державні урядовці не займались приватними торговельними трансакціями, але це, мабуть, не дало ніякого позитивного наслідку. Король затвердив маршала Саріта Танарата на становищі прем'єра при — покищо — нечинному парляменті. Саріт Танарат післав старшинську делеґацію до американської амбасади й запевнив амбасадора Макса Вальдо Бішопа, що закордонна політика Сіяму залишиться незмінна. Сіям (Таї) належить до Південно-східнього азійського пакту і саме на четвер у цьому тижні була заповіджена конференція військової комісії того союзницького бльоку.

Тіто і Ґомулка підтримують закордонну політику Москви

Београд. — Наприкінці однотижневої візити диктатора сучасної комуністичної Польщі Владислава Ґомулки, прем'єра Йосифа Циранкевіча й гурту інших комуно-польських верховодів у столиці Югославії Београді, появився в понеділок 16 ц.м. спільний комунікат за підписом Тіта і Ґомулки. Найважливіша його частина, яка стосується міжнародних справ, стверджує повну однозгідність теперішньої Польщі й Югославії з московськими закордонно-політичними цілями. У комунікаті підтримується совєтське становище в справі міжнародного роззброєння, а саме, що треба спершу проголосити негайне припинення експериментальних вибухів ядрової зброї — без жадних передумов. У справі з'єдинення Німеччини Тіто і Ґомулка прийняли концепцію Москви, що існують „дві Німеччини", які повинні в безпосередніх переговорах поладнати справу справу свого з'єдинення, а великі держави повинні їм у цьому „помагати". У середньо-східній проблемі Тіто і Ґомулка підтримали становище Сирії, яка, мовляв, веде „незалежну" політику. Обидва комуністичні диктатори висловилися знову за допущення комуністичного Китаю до Об'єднаних Націй. Ані словечком не згадано про мадярську проблему ані теж ні про що, що могло б викликати найменше невдоволення Москви. Підкреслено значення для „історичного процесу будови нових соціялістичних відносин" — вибух в Росії „великої жовтневої революції" та згадано про 20-ий конґрес комуністичної партії СССР, як про „важливу дату в історії міжнародного робітничого руху". Кількакратно підкреслено співіснувальну теорію між державами „різного економічного і соціяльно-політичного ладу". Від'їжджаючи з Београду — Ґомулка крикнув Тітові: „До побачення у Варшаві". Тіто прийняв польське запрошення, але — за твердженням часописів — не думає їхати туди перед весною найближчого року.

Демократи проти економічної політики уряду

Вашинґтон. — 16-членний Дорадчий Комітет для Справ Економічної Політики при Крайовому Демократичному Комітеті нараджувався над економікою країни і багато часу присвятив справі інфляції валюти. Голова цього комітету професор Гарвардського університету Джан К. Ґелбрейт заявив після нарад, що уряд не робить всього, що було б потрібне для припинення інфляції валюти. Демократи не є вдоволені з того, що уряд старається припинити обезцінювання валюти тільки при допомозі обмежень кредитів, що виявилося безуспішним. Демократичні фінансисти заявляють, що є небезпечний для економіки країни урядовий проєкт передати справу стягання податків стейтовим леґіслятурам та що конче треба допомогти тим районам, в яких панує економічна криза. Професор Ґелбрейт заявився проти того, щоб зменшувати податки, поки ціни постійно збільшуються. Ґелбрейт висміяв президента Айзенгавера, який закликав американських господинь менше купувати, і тим способом поборювати інфляцію валюти. „Я дуже мало вірю в те, щоб те побожне бажання Президента мало якийнебудь успіх", — заявив професор Ґелбрейт. Краще зробив би Президент, казав цей професор, коли б рішуче зажадав, щоб підприємці не збільшували цін на товари без згоди уряду, бо тоді можна б думати про незбільшування заробітних платень.

В АМЕРИЦІ

● **Колишній президент** Гаррі С. Труман від'їхав із дружиною поїздом із Ню Йорку до Індепенденсу, Мо. Подружжя Труманів приїздило відвідати свою доньку Марґарету, 3-місячного внука Клінтона Трумана Деніела та зятя Кліфтона Деніела, який є одним із редакторів „Ню Йорк Таймсу".

● **Податкова фундація** обрахувала, що федеральна влада, стейтові леґіслятури й міські самоуправи кожної хвилини видають на своє утримання більше як 216,666 долярів. Ці видатки від 1940 року збільшилися в 6.5 раза.

● **Невідома особа** вcіла до авта, яким директор виставки „Мейфлавер", Томас Апостел, відвозив 5,000 толярів з цієї виставки, й пограбувал його, наказавши їхати автом через Центральний парк.

● **У Фер Ловні,** Ню Джерзі, Бернард В. Бесс запросив до себе 60-ох членів „Клюбу тих, які покинули курити". До цього клюбу можуть належати всі ті курці, які впродовж 6-ох місяців не курили і які обіцяють не курити в майбутньому. Члени Клюбу не платять жадних вкладок, тільки складають пожертви на досліди над пістряком і серцевими недугами.

● **Голова Бюра Погоди ЗДА** у Вашинґтоні д-р Френсіс Райхелдерфер заявив, що погода в цій країні зовсім не змінилася внаслідок пробних атомових експльозій, як це твердять деякі люди.

● **Д-р Венсан Ванґ** опатентував у Вашинґтоні газовий „кишеньковий холодильник", в якому можна переховувати в холодному стані напої.

● **Якийсь невідомий злочинець** зателефонував на летовище, що в літаку, який вилетів із Сан Франсіско до Ст. Луїс, знаходиться бамба. З летовища повідомлено про це пілота, і літак мусів приземлитися в Рено, Невада. Докладні розшуки не виявили жадної бомби.

● **Дітройтським посадником** став голова міської ради Луїс С. Маріяні, бо дотеперішній посадник Алберт Е. Кобо 12-го вересня помер на удар серця.

● **Мексвелл Г. Ґлак,** новий американський амбасадор в Цейльоні, прибувши до столиці тієї держави Кольомбо, потвердив у своїй першій зустрічі з журналістами, що він „мав спершу труднощі" з вимовою прізвища цейлонського прем'єра, але тепер гладко вимовляє: Соломон Вест Риджвей Діяз Бандаранайке. Ґлак, прізвище якого пишеться „Ґлюк", пояснив, для оминення непорозумінь, що воно римується з „плак".

У СВІТІ

● **Українська столиця Буковини, Чернівці,** чомусь знову стали таким небезпечним містом, що двом американським кореспондентам, які приїхали були до Львова і хотіли відтіль податися до Чернівець, заборонено вступ туди. „Тимчасово, мовляв, їхати туди не вільно". Недавно скасовано в Совєтах заборону відвідування чужинцями Львова, Ужгороду, Чернівець і Риґи.

● **В Японії** викінчують будову другого найдовшого у світі підводного тунелю, що сполучатиме японський „суходіл" (вся Японія — це кілька островів) з найдалі на південь положеним островом Кію-Сію. Розпочали будувати його в 1939 році, але війна перервала роботи, які відновлено в минулому році. Цей тунель матиме дві милі довжини. Найдавший у світі підводний тунель в Англії має 2½ милі.

● **Сирія** дістала несподівану для себе „приятельку" в поставі — Чехословаччини. За наказом з Москви ЧСР зобов'язалась зорганізувати постійну летунську комунікацію на шляху Дамаск - Каїро. Обслуговуватимуть цю лінію пасажирські турбомоторові літаки совєтської продукції. Москва вважає, що приязнь Сирії з Чехією менше колотиме очі західнього світу, а все одно всю роботу роблять аґітатори, гроші і зброя з Москви.

● **10 років** англійські часописи займаються „залізною" темою: коли й за кого вийде заміж княжна Марґарита, яка тепер має вже 27 років. За останнім їх твердженням Марґарита вибрала собі чоловіка в особі Біллі Воллеса, в товаристві якого бачили її найчастіше в останніх тижнях. Воллес, пасерб американського письменника Герберта Ейґара, рішуче заперечив цьому.

● **У Південній Африці** на передмісті Йоганнесбурґу минулої неділі зчинилася справжня битва між двома чорними племенами: Босуту і Зулю. Традиційна ворожнеча між ними проявлялася досі у спорадичних убивствах. У згаданому зударі 500 членів племени Босуту заатакували тисячу зулюсів. Згинуло понад 30 осіб. 350 білих поліціянтів мали важке завдання припинити цей бій.

● **Вячеслав Молотов,** довголітній совєтський прем'єр та міністер закордонних справ і один з найближчих співробітників Сталіна, викинений із гурту „колективних диктаторів" за бунт проти Хрущова, виступив уперше в скромній ролі совєтського амбасадора в примітивній столиці Зовнішньої Монґолії, Улан Баторі. Сталось це з нагоди приїзду туди комуно-югославської делеґації.

СВОБОДА SVOBODA
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays (Saturday and Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879
Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918
За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.
Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ОРІЄНТАЦІЯ НІМЦІВ НА ЗАХІД

Партійні противники старого німецького канцлера Конрада Аденауера твердять, що він виграв вибори тому, що його підтримала Америка і навіть Хрущов, який своєю тупою пропагандою спровокував протилежний до бажаного ним вислід. 15 мільйонів німців у Західній Німеччині нібито тому віддали свій голос за Християнсько-Демократичну Унію Аденауера, що він розпоряджав державно-пропагандивною машиною і більшими фондами. Вороги Аденауера дошукуються різних причин, щоб пояснити його перемогу і водночас поменшити її значення. Але вони промовчують найістотнішу, найпростішу і найпереконливішу причину: правильність його політики та величезні її успіхи.

Коли рівно вісім років тому, 15 вересня 1949 р., Конрад Аденауер став першим головою уряду у Федеративній Республіці Німеччини, яку проголошено щойно 23 травня 1949 року (з важністю від 1 вересня 1949), то Західня Німеччина щойно помалу почала підводитись з воєнної руїни в буквальному значенні цього слова. Це був ще час повної провізорії і того хаосу, в якому міжнародний світ пірнув з хвилиною заламання воєнного союзу західніх великодержав із Совєтами. Адже щойно весною-літом 1948 року большевики перевели „мирну" совєтизацію Чехословаччини і почали вести холодну війну: від 1 квітня до 30 вересня 1948 року тривала бльокада Берліну, а щойно 18 березня 1949 року зорганізовано Північно-Атлантійський бльок держав (НАТО). І ось у цьому гарячковому новому формуванні міжнародного світу Захід почав шукати союзника в новій Німеччині. Але він, Захід, сам тоді не сподівався, що знайде в новому творі Федеративної Республіки Німеччини такого могутнього партнера, яким вона стала за вісім років.

Сталося це завдяки Конрадові Аденауерові, який, як колишній член пруської „палати панів" і пізніший посадник Кельну, був мало кому відомий у самій Німеччині та поза нею, а виявився державним мужем на велику історичну мірку. У внутрішній політиці він сперся на той природний чинник, який завжди був найсильнішим німецьким атутом: на німецьку працездатність. У закордонній політиці сперся на Захід, склавши відразу концепцію, що ніякі переговори з Москвою ні до чого не доведуть і що Німеччину можна буде об'єднанти тільки при двох передумовах: що західні великодержави заступатимуть цю справу, як свою власну, і що сама Західня Німеччина стане сильною. Щоб перевести в діло цю концепцію, треба було спершу здобути повне довір'я Заходу. Тут прийшлося переламати не тільки ворожість англійської і французької публічної опінії, які пам'ятали ще надто добре нацистські воєнні роки, але й настрої власних німецьких земляків, що жили серед руїн міст, знищених альянтськими бомбами. Терпеливістю і впертістю дійшов Аденауер не тільки до повної злагоди з Францією, але й до відзискання Зарщини, на яку французи дивилися вже, як навіки „свою". Західня Німеччина ввійшла до державного бльоку Сталево-Вугільної спільноти, до західньо-европейського бльоку Господарської єдности та до Евратома — спільного осередку добування атомової енергії для мирних цілей. Від формального кінця війни 19 жовтня 1951 р. і підписання з західніми державами миру 26 травня 1952 року до прийняття Західньої Німеччини в НАТО у Паризьких протоколах з 23 жовтня 1954 р. — це був довгий і морочливий шлях, пройдений за найкоротший час. За це короткий час Західня Німеччина перейшла від стану руїни до стану квітучої країни з найтривкішою валютою, найбільшими резервами золота та чужинних девіз, з високим життьовим стандартом, із загальним добробутом і з промислом, що є сильним суперником американського й англійського промислового експорту. Це те „чудо", що його чудодієм став Конрад Аденауер.

І тому єдиним діловим закидом, що його можна було робити Аденауерові у передвиборчій кампанії, був закид, що він не перевів об'єднання Німеччини. Але відповісти на цей аргумент допоміг Аденауерові дійсно сам Хрущов. Своїми примітивно-брутальними виступами під час двотижневого об'їзду Східньої Німеччини у часі передвиборчої кампанії в західній її частині — він показав пророчисто кожному німцеві, що з московськими большевиками неможливо „договоритися", себто неможливо проводити політику, рекомендовану соціялістами. Сам здоровий розум змушував признавати рацію Аденауерові: було б національним самогубством зрікатися союзу з Заходом, виступати з НАТО і проголошувати „невтральність", та здаватись на ласку Москви. Тому здоровий розум продиктував німцям затвердити орієнтацію Аденауера на Захід. І тому Конрад Аденауер і його партія дістали минулої неділі мандат на дальші чотири роки керувати долею німецького народу по наміченому ним шляху: спільности з західньою політикою і західньою культурою.

СОВЄТСЬКІ БАЛІСТИЧНІ РАКЕТИ

У зв'язку з повідомленням Москви про успішне випробування в Совєтському Союзі міжконтинентальної балістичної ракети, що може переносити потужну атомову зброю до найвіддаленіших точок земної кулі — появилися у пресі вільного світу численні коментарі. Назагал признано, що ця нова зброя, яку дехто називає „кінцевою зброєю", бо вона, мовляв, завершує розвиток всіх можливих засобів знищення — докорінно змінить способи ведення війни і звузить значення стратегічної авіяції та військової фльоти.

Сенсаційне повідомлення Москви мало, безперечно, передусім пропагандивне значення і допасоване було спеціяльно до лондонської конференції в справі роззброєння, щоб деморалізуючо вплинути на її учасників. Проте, імовірно, що в СССР, з поміччю німецьких учених, депортованих по закінченні останньої війни для дослідної праці, в розвитку цієї зброї таки досягнено деяких успіхів.

У часописі „Советская Авиация" (ч. 203) вміщено про балістичні ракети статтю доктора технічних наук Г. Покровського, яку передрукувала „Правда" та інші совєтські газети. В цій наскрізь пропагандивній статті совєтський учений, широко розписуючись про миролюбність СССР, подає деякі відомості про совєтську балістичну ракету. Ось що пише він про цю нову зброю, яка, мовляв, має бути „реальним чинником боротьби за мир і дружбу народів", але яка, на ділі є новим засобом совєтського політичного шантажу.

„Міжконтинентальною балістичною ракетою називають керовану з землі безкрилу ракету з плинно-реактивними двигунами, яка може перелітати з місця її випуску до цілі багато тисяч кілометрів. Тіло сучасної балістичної ракети має форму циліндра із загостреною передньою частиною. Всередині ракети міститься атомова або термоядрова вибухова речовина, апаратура системи керування, баки з пальним та окиснювачем (оксидератором) і потужні плинно-реактивні двигуни. Що вище вистрілюється балістичну ракету, то більшу вагу повинна вона мати.

Балістичні ракети, вистрілювані на кілька тисяч кілометрів, будують в формі т. зв. щаблюватих ракет. Після того, як паливо у першому щаблі вигорить, цей щабель автоматично відокремлюється від ракети, і тоді починають працювати двигуни другого щабля, і ракета летить далі з ще більшою швидкістю. Встановлюючи на щаблях ракети двигуни з великою погінною силою і використовуючи висококальорійне паливо, можна досягнути надзвичайно високої швидкости лету, а значить і відповідного засягу діяння ракети.

Міжконтинентальні балістичні ракети запускається вертикально з невеличкого стартового майданця. Протягом перших кількох секунд ракета мчиться вгору з швидкістю 5-7 кілометрів на секунду, а потім, пробившися крізь найгустіші верстви атмосфери, повільно скеровується системою управління в сторону цілі. Коли вона досягає визначеної їй швидкости, двигуни автоматично вилучаються. Окресливши на тисячокілометровій висоті своєрідний лук (балістичну криву), міжконтинентальна ракета з величезним погоном спадає на ціль. При цьому швидкість її лету може досягнути 20-25 тисяч кілометрів на годину.

Основний шлях балістичної ракети проходить у безповітряному просторі, в стратосфері, де спротив повітря зовсім малий. В міру того, як ракета знижується і зближається до цілі, повітря починає чимраз дужче гальмувати її рух. Внаслідок тертя об повітря її тіло сильно нагрівається. Тому зовнішню обволону ракети роблять із спеціяльних матеріялів, здібних витримувати високі температури. Завдяки великій швидкості лету удар міжконтинентальною ракетою може бути завданий раптово. Другою істотною прикметою ракети є її велика цільність. На підставі теоретичних обчислень, можна припускати, що евентуальний її промах не виходить поза межі 10-20 кілометрів. Отже, завантажена термоядровою зброєю, ракета може влучити в першу-ліпшу ціль. Нарешті, треба мати на увазі, що стартові майданці міжконтинентальних ракет, на відміну від летовищ, влаштовуваних для літаків, зовсім малі, їх можна устаткувати в кожній місцевості і легко маскувати від ворожого ока. Все сказане забезпечує балістичним ракетам величезну бойову потужність.

Якщо балістична ракета, власне її бойова частина, летить із швидкістю, скажімо, 6 кілометрів на секунду і якщо вона буде виявлена радіольокацією, скажімо, на відстані 300 кілометрів від цілі, то до моменту вибуху залишається всього лише 50 секунд. Цього часу замало навіть для того, щоб заалярмувати населення. Тому удар, завданий ракетою, буде цілковито несподіваним. Міжконтинентальні ракети — багато сильніший і ефективніший засіб, як бомбовики стратегічної авіяції, які літають нижче і повільніше від ракет і які легше поборювати засобами сучасної протиповітряної оборони"...

Оце стільки ген. Покровський — про балістичні міжконтинентальні ракети. Все інше — звеличування „руської техніки", приховані погрози на адресу „американських імперіялістів" і запевнювання, що нова совєтська зброя розбиває, мовляв, сучасну американську військову стратегію з її базами реактивних бомбовиків.

Відомо, що в ЗДА дослідам над керованими ракетами також приділяється особливу увагу. В останні два роки між летунством і армією відбувається своєрідне змагання в розвитку цієї зброї. Сконструйовано і ведеться спроби з ракетами „Юпітер" і „Тор". Але в ЗДА робиться то все інакше, як в Совєтському Союзі, і про успіхи чи неуспіхи в розвитку модерної зброї довідується з преси широке громадянство.

Очевидно, що американські військові фахівці, не забуваючи про те, що на кожну зброю може бути створена протизброя, не занедбують дослідів і над антидотом балістичної міжконтинентальної ракети. Тепер звертають вони окрему увагу на поліпшення ракети „Найк" і „Візарк", що мають перехоплювати й унешкідливлювати в повітрі ворожі ракети ще поки вони досягнуть своєї цілі. Ген. Покровський обмежує теоретичні можливості цієї протизброї до 50 секунд. Невідомо, що думають з цього приводу американські фахівці. Але напевно ці 50 секунд вони мають на увазі, працюючи над новою зброєю.

Атомова доба розкриває неуявні можливості розвитку технічних наук. Хто знає, чи не прийдеться за рік-два здавати й балістичні ракети до архіву, як здає до архіву сьогодні ген. Покровський стратегічну авіяцію. Але ген. Покровський, лякаючи вільний світ балістичними ракетами, замовчує про „ворогів внутрішніх" — уярмлені народи Совєтського Союзу, які мають і розвивають свою власну „секретну зброю" — ненависть до комунізму і прагнення до свободи. Проти цієї зброї навряд чи знайде Москва антидот навіть у пропаґанді про балістичні міжконтинентальні ракети.

В. С-ко

Любомир О. Ортинський

КОНФЕРЕНЦІЯ АМЕРИКАНСЬКОЇ АСОЦІЯЦІЇ ПОЛІТИЧНИХ НАУК

У конференційних залях нюйоркського готелю „Гадсон" відбулася в днях 5-7 вересня ц. р. 53-тя з черги річна конференція членів Американської Асоціяції Політичних Наук, в якій взяло участь коло 600 учасників, в переважній більшості викладачів політичних наук в університетах і каледжах середніх та східніх стейтів ЗДА.

Програма конференції, що її збагатили своїми виступами губернатори А. Гарриман (Ню Йорк) і М. Вільямс (Мишиґен) та представник ЗДА в ОН Г. К. Ладж, складалася з: праці комісій (панелів), що в кількох сесіях обговорювали намічені теми; нарад представників европейських університетів з американськими колеґами і зборів американських совєтознавців, які вирішили створити в рамах Асоціяції спеціяльну совєтську секцію.

Дев'ять комісій, членами яких були визначні професори провідних американських університетів і каледжів, займалися, у формі рефератів, корреферaтів та причинків у дискусії, висвітленням найважливіших проблем поодиноких дисциплін політичних наук і застановлялись над методологією навчання. Американська державна система, порівняльні студії про державні системи, конституція, міжнародне право й міжнародні зв'язки, адміністрація, проблеми поведінки в політичному житті, самоврядування і теорія політики були власне тими темами, які в коротких рефератах піддавали під дискусію члени комісій.

Як видно вже з самих назв, тематика комісій мала радше практично - пристосувальний характер, і тільки відносно мало місця було відведено для чистої теорії, куди зараховано також проблеми сучасного конфлікту ідеологій, тобто боротьби з большевизмом.

Цій останній темі були присвячені реферати проф. З. Бжезінського з Гарвардського університету і проф. Е. Таборського з університету Тексас. Перший референт сконцентрував свою увагу майже виключно на Польщі, намагаючись переконати присутніх, що ґомулкізм є наскрізь оригінальним явищем в совєтській орбіті впливів і що Польща започаткувала новий шлях соціялізму, а тим самим має шанси повести народи поза залізною завісою до остаточної боротьби проти московського большевизму.

Другий референт, кол. секретар през. Бенеша і кількакратний учасник переговорів чеського уряду з Сталіним, проф. Таборски, обмежив висвітлення стосованої большевиками тактики в неросійських країнах виключно до чеського прикладу. Все ж він подав хоч загальний, але впорядкований і спертий на фактах перегляд большевицької практики в своїй країні, а що він пропустив чи тільки побіжно згадав дещо ґрунтовніше доповнив проф. Дж. Армстронг. Зокрема, він вияснив причини різних реакцій поляків і угорців, з одного боку, а чехів з другого на большевицьку окупацію. Армстронґ вказав на атавістичне русофільство, викликане у чехів загрозою ґерманізації, на багату протиросійською боротьбою польську історію і на живий ще спогад про російську інтервенцію в Угорщині в 1848 р.

З інших комісій, до праці яких ми могли прислухатись, треба відмітити дискусію над рефератом проф. Ґодфрея, що реферував на комісії п. з Теорія політики про кризу світового соціялізму і що назвав соціялізм, як ідею — мертвою. Висновки Ґодфрея зустрілись з надзвичайно гострими, навіть темпераментними репліками всіх колеґ його комісії, в першу чергу проф. Кертіса з Єйльського університету. Останній, як і інші члени комісії, заперечував твердження Ґодфрея про смерть соціялістичної ідеології. Роблячи розрізнення між соціялістичною теорією і практикою соціялістичних партій, головно цих в Західній Европі, він вказував на те, що постуляти висовувані соціялізмом в більшості країн, вже зреалізовані, а там, де вони ще не застосовані в практиці, їх реалізація є проблемою часу і вони надалі остаються рушійною, проґресивною силою політичного життя. Кертіс вказав також на стосунки в ЗДА, порушуючи між іншим справу усуспільнення медичної служби, яка, на його думку, знаходить щораз ширше коло прихильників серед населення. В згаданій дискусії впадало в очі, що молода ґенерація американських науковців поголовно відкидала погляди своєрідного речника старої школи Ґодфрея, який в заключному слові зостосував тактику дипломатичного відступу, злагіднюючи свої попередні катеґоричні твердження і заступаючи їх більше компромісовими.

Порівняльному переглядові стану політичних наук в країнах Західньої і Південної Европи була присвячена спеціяльна конференція професорів европейських і американських університетів. На цій конференції були присутні представники таких країн, як Англія, Франція, Ізраїль, Італія, Німеччина, Швеція й Юґославія. Кожний з них робив короткий перегляд схеми студій політичних наук в своїй країні і ділився здобутим досвідом.

На цьогорічній конференції Асоціяції вперше постала ініціятива об'єднати американських совєтознавців в одну станову організацію в рамах Асоціяції. Скликана для цього нарада присутніх совєтознавців вислухала вичерпний виклад проф. Дж. Армстронґа, який вказав на конечність спеціялізації в совєтознавстві, зокрема на конечність монографічних опрацювань поодиноких тем. Він домагався також поширення совєтознавчих студій на всі складові частини СССР вказуючи, як на приклад, на потребу опрацювань точних монографій про кавказькі країни і т. п. Висновки проф. Армстронґа, як і інформації організаційного порядку, що їх подав проф. Томпсон, одноодушно схвалили понад п'ятдесят присутніх американських совєтознавців, які зараз же вибрали тричленну комісію, що має опрацювати програму дії і провести переговори з Управою Асоціяції для створення секції. Намічено видавати спеціяльний журнал, вести обмін працями і вислідами дослідів.

Під час пильних триденних нарад Асоціяції ми мали змогу запримітити всього тільки трьох українських учасників конференції. Це були: проф. Лев Добрянський, що, як член аналогічної Асоціяції був тільки гостем-спостерігачем; п. Гайда і врешті, чи не одинокий повноправний член Асоціяції — п. Михайло Яворський, докторант університету Дж. Гопкінса з Балтимору. Крім вже вище згаданих референтів (проф. Бжезінський і Таборски) приймав участь в конференції ще добрий десяток професорів східньо-европейського походження.

Очевидно, Американська Асоціяція Політичних Наук не є ніяким органом, що робить політику. Це — радше товариство професіоналів від науки політики. Але чи не є воно для нас також важне? Чи і в майбутньому маємо обмежитись до „соля" в цьому гремію? Тим більше, що маємо вже з десяток викладовців політичних дисциплін по різних університетах і каледжах.

СИТИЙ НЕ ПОВИНЕН ЗАБУВАТИ ГОЛОДНОГО

Такий заголовок повинен стояти над закликом ЗУАДК, що його проголошено наприкінці минулого тижня в українських часописах в Америці. Він стверджує низку таких основних сумних правд із українського життя в Америці й Европі, з яких кожна є окремою проблемою: у Німеччині й Австрії живуть ще кругло 18.000 залишенців, з яких коло 7.000 потребують постійної допомоги. Допомога харчами ускладнилась, бо американський уряд припинив видавати товщ з державних харчових резерв американським харитативним організаціям для їхніх цілей, а кошти транспорту, що їх треба покривати з власних фондів, не виправдують вартости спорошкованих „сухих" харчів. Також трудніше допомагати залишенцям одягом, бо, внаслідок значного піднесення життьової стопи в Німеччині й Австрії, загал тамошнього населення пристойно зодягнений, отже й залишенцям треба висилати виключно добрі речі, тим паче, що транспортування таких пакунків коштує великі суми. Отож найкраще було б землякам у Середній Европі, які з різних причин — старости чи недуги, — не могли переселитись за море, допомагати грішми. Але як зробити це, коли з двох головних джерел доходу ЗУАДК, Коляди і Писанки, осягнено в цьому році коло 20.000 дол., а треба 35.000 дол. тільки на те, щоб кожному з потребуючих вислати раз на рік по 5 дол., які — ясно — не заважили б на його річному бюджеті!

Який же вихід з цієї ситуації, з якої — здається — не здають собі справи ті, хто найбільше тут заінтересований, бо самі потребуючі. Вони знають тільки, що потребують допомоги, але, не дістаючи її, реметують і вбачають винуватця в установі, покликаній до того, щоб допомагати їм, та в персональному керівництві установою. Тим часом увесь корінь лиха — в браку фондів. А єдиною причиною браку фондів в ЗУАДК є вічна актуальність сумної правди, що її давно вже народна мудрість схопила у прислів'ї „ситий голодного не розуміє". Українські залишенці в Европі не можуть зрозуміти, як це так, щоб недавні їхні співтовариші недолі, кревні, приятелі, знайомі, земляки, споріднені кров'ю, мовою, культурою, політичним минулим і мріями про національно-політичну майбутність, щоб численна і заможня українська громада в Америці забула про них, хворих, старих, обдертих, потребуючих?! Психологічно ці українські залишенці в Німеччині й Австрії оправдані. Проте, вони повинні повірити в сумну правду, що жертвенність української громади в Америці сильно впала на всі цілі, зокрема ж упала на ту ціль, яка завжди повинна стояти на першому місці: допомогу тим, хто її потребує.

Ствердити сумний факт — не значить, щоб із ним примиритись. Неможливо примиритись з пресумним суспільним явищем — зменшенням масової допомоги на харитативні цілі нашої допомогової централі ЗУАДК. Ачейже в рямцях завдань ЗУАДК вміщається не тільки матеріяльна допомога залишенцям в Европі: треба продовжувати переселенчу акцію, треба раз-у-раз забирати голос перед европейськими чи американськими властями в різних індивідуальних, а то й загальних випадках правного характеру, треба втримувати тісний зв'язок з іншими американськими й міжнародними спорідненими організаціями, треба полагоджувати справи на терені Ню Йорку і Вашинґтону, Франкфурту і Женеви, не кажучи вже про біжучі справи в централі ЗУАДКомітету у Филаделфії і його европейського представництва в Мюнхені. Адміністраційний апарад ЗУАДК був завжди мінімальний, а кошти на адміністрацію були просто смішно-малі в порівнянні з працею, що її переводив ЗУАДК. Ці кошти знову поменшено. Але ж якийсь апарат необхідно зберегти, тим паче, що в такій харитативній установі, яка підлягає

(Закінчення на стор. 3-ій)

О. Чернова-Животко

ШУКАННЯ БОГА

(1)

Так в цілому була означена критикою книжка американського автора Джана Гріффіна „Диявол кружляє навкого монастиря", назвою для якої послужило французьке прислів'я. Остаточно висновок правильний, але метода, якою автор підійшов до проблеми, звернула увагу гостротою контрастів і диких дисонансів. Через те книжка досі лежить на вазі громадської опінії і терези хитаються. В кожному випадку у книжці відбито розгубленість і шукання молодого покоління, яке брало участь в останній війні. Ця проблема турбує частину людства, не охоплену системою тоталітарних режимів, де все визначено і наказано згори.

Не так давно появилося було в американській пресі звідомлення, що у стейті Мишиґен прийнято постанову про заборону розповсюдження згаданої книжки чз мотивацією, що вона розкладово впливає на молодь. Постанову опротестували, справа пішла до столиці на розгляд судді Фелікса Франкфуртера і той наклав своє вето на стейтову постанову. Суддя визнав книжку поважною і сказав, що заборона таких творів обмежила б громадян Мишиґену до дитячої лектури.

Не так часто трапляється, що громадяни повстають проти книжки, а при багатстві американських бібліотек і височезній книжковій продукції, то хіба не опинилися б громадяни Мишиґену у такій скруті, щоб аж вдаватись до дитячих книжок. Крім того треба зазначити, що обороняти книжку взявся книгар, якому фінансово залежало на розповсюдженні книжки.

Книжка вийшла ще у 1952 році. Це солідний том на 596 стор. Написана у формі щоденника від 12 жовтня до 6 квітня. Присвячена батькові й матері.

Герой книжки молодий американець музиколог, який приходить до монастиря оо. Бенедиктинів студіювати середньовічні Григоріянські хорали. Дія відбувається у Франції десь під Парижем. Оселюючись там, студент підлягає всім правилам монастирського життя, але може вільно виходити поза його стіни. Світ монастирський і зовнішній гостро різняться, не тільки укладом життя, а й цілою моральною атмосферою і ту різницю студент відразу схоплює і формулює так: Назовні все нещиро, неправду говориться безупину із багатьох мотивів і це природнє. В монастирі навпаки, і казати неправду тут виглядало б так, як казати тільки правду у світі зовнішнім, отже абсурдно і неприродно. Назовні непримиренність із життям, спокуси, гріховні пристрасті, процвітання фарисейства і страх перед муками совісти, який приводить людей до монастиря облегшити свої душі у сповіді перед отцями. Хвилі бруду б'ються об монастирські стіни і розбиваються об них. У самім монастирі — примиреність, чистота, відречення і відданість Богу.

Герой повісти людина високої інтеліґенції, дуже освічений, згідливої вдачі, вирозумілий, зичливий. Жив досі безпосередньо, не задумуючись над тим, що в його істоті, не зважаючи на загально позитивну вдачу, нема в нього моральної рівноваги. Наділений природою надмірною сексуальною чутливістю не ставив собі меж у задоволенні свого гону. Жив, як хотів, і це приймалося як натуральне і ним самим й іншими.

І ось настає зміна. У монастирі, зв'язаний тільки формально виконанням щоденного уставу, він починає відчувати якусь залежність, почуття моральної відповідальности. Все міняється, коли дивиться на світ із монастирських стін. Гордість, похоті, злоба, брак покори — речі натуральні у зовнішнім світі — тут стають ознаками хвороби. Спостерігаючи монастирське життя та особистості ченців, він починає переглядати своє минуле й усвідомлювати, що речі, які вважає натуральними і здоровими, були надлі упадками і хворобливими явищами.

Отець Климент, опікун студента у монастирі, без будь-якого натиску чи бажання із свого боку, стає для нього уосібленням совісти. Почуття відповідальности перед о. Климентом приводить молодого до таких висновків, щодо означення моральности: Сила моральности приходить перше із зовні, не зі свого власного відчуття, а із власних відчувань супроти іншого. Отже почуття провини перед іншим, на опінії якого нам залежить. Не хотячи того, хлопець, наче проти своєї волі, йде до отця Климента, прохає в нього пробачення і підтримки. Отець Климент ставить перед ним дві можливості: відректись від світу, як що є покликання або жити родинним життям. Інакше не може бути. Ми не шукаємо, каже він, знищення спокуси, тільки сили знищити цей потенціял гріха. Що таке диявол? Це дисонанси совісти. Своєю волею ми можемо його знищити.

Ченці беруть на себе тяжкі завдання, живуть без найменших вигод у холоді і вогкості середньовічних стін, із покорою і світлим обличчям переносять недуги. Чому? Над тим не може не задуматись така інтеліґантна людина, як герой повісти. Різні зустрічі із приїжджими ченцями, розмови, перевірки себе і життя. Ось зустріч із гостем у монастирі, світською людиною доктором Кастелярo, якого ченці вважають зразковим християнином. Це здоровий дядько, який має велику родину, не тому, як каже, що прагнув її мати, а тому, що любить жінку і є добрим католиком. Розмови із доктором є показові для оцінки різних новітніх рухів м. ін. екзистенціоналізму, що його доктор оцінює так: Говорять про есенцію й екзистенцію без Бога і так показують легкий шлях для таких, як ви. Мозок без нічого іншого. Логіка. Це, як дадаїзм, скінчиться нічим. Називає цей доктор екзистенціоналістів мозками без тіла, педерастами, які шукають пояснення своєї немочі у логіці. Це, мовляв, неґативне лікування неґативних недуг.

ВАСИЛЬКИ У ПОЛІ...

Васильки у полі,
васильки у полі,
І у тебе, мила,
васильки з-під вій.
І гаї синіють,
ген, на видноколі
І синіє щастя
у душі моїй.

Одсіяють роки,
мов хмарки над нами,
І ось так же в полі
будуть двоє йти.
Але нас не буде.
Може ми квітками,
Може васильками
станем — я і ти.

Так же буде поле,
як тепер, синіти,
І хмарки летіти
в невідомий час.
І той другий, дальній
сповнений привіту,
З рідними очима
порівняє нас.

ВОЛ. СОСЮРА

М. Д. Бачин

...ДОБРІЇ ЛЮДИ

(Продовження)

Добрих людей в Америці немало. Ось клівлендський мільйонер Сайрос Ітон, відомий промисловець і філянтроп, запросив до своєї вакаційної садиби в рибальському селі Паґвош, в Новій Шкотії, в Канаді, 23-ох науковців з десяти країн, щоб продискутувати небезпеку атомових бомб. Думка немільйонерська, а вийшла з голови англійського філософа Бертрана Расела, завзятого прибічника большевиків і ненависника Америки, яку прозиває він „поліційною державою, що тремтить під п'ястуком Еф Бі Ай." — Господар цієї зустрічі — „добра людина" — хоч уродженець Канади, признає Америку своєю батьківщиною. Він, подібно, як інші багатії, не розуміючи диявольських ходів Кремлю, захопився „виміною думок" між вченими поза залізною заслоною і вільного світу. Прибули большевицькі аси: А. В. Топчієв, голова московської Академії Наук, Даниш, професор Варшавського університету, проф. Чав Пі-ю-ан віце-ректор пейпінґського університету. З комуністичних країн 5 вчених, з Америки 7, з інших країн 11. Майже повних п'ять діб засідали вдень і вночі. Світ ніколи не довідається точно, яка „виміна" там відбулася, бо учасники застереглли собі доскрецію. Дебати були оповиті братерською згодою співпраці в пошуках „справжньої" правди. В усякому разі, проф. Топчієв заявив на від'їзнім, в імені товаришів, велике задоволення зустріччю згадав коеґзистенцію і совєтську миролюбність, що „ґарантує всьому людству безпеку" (мабуть, через КГБ — Комітєт Ґосударственной Безопасності").

Цілком інакше подивився на цю справу добре поінформований науковий референт лондонського „Дейлі Експресу" і гукнув пересторогу. Він довідався, що знову „продерли діру в таємницях атомової зброї Америки", а Росія збагатилася новими науковими відомостями. Москва не висилає вчених для товариських зв'язків, вона хоче не обмінювати, але обманювати! Кремлеві йде про таємниці атомової зброї, науковці повинні їх доставити.

— У всякому разі, проф. Топчієв дістав орден Леніна.

Пейпінґ-експрес, що повіз до Китаю 41 „добрих дітей", американців з Москви — це великий амбарас для всіх. Тим більше, що державний підсекрет. Християн Гертер перестеріг молодь проти наслідків, слушно зауваживши, що Мао Тце-тунґ хоче показати їх цілій Азії, як пропаґандивний доказ, що американці ненавидять свою владу. Формально Америка перебуває у воєннім стані з Китаєм. А молодь мчить сибірськими степами до ворогів. Преса зазначує, що можна бути гордим з того, як ця молодь поводила себе в Москві на російському чарі - варі. (В ніякім словнику не знайдете. Цей новотвір означає мабуть, наші замериканізовані „шаравари"). Ця молодь дебатувала особисто і публічно, обороняючи свою державу на „Всесвітньому Фестивалі Молоді в Москві. Хоч би робила це вона також в Китаю", там нема пресових аґенцій, які дали б світові про це знати, а Мао Тце-тунґ буде мовчати... Певно є серед них такі, що підпали комуністичним впливам ще тут. Інші пустилися на невідповідальну авантюру, таку серйозну, що не здають собі справи. Мало їхати ще більше, але 4 відмовилися, не хотіли бути „добровільним знаряддям комуністичної пропаґанди", — за словами п. Гертера. У Москві тритисячна юрба проводжала молодих американців на двірець, і один з них заспівав: „Америко - красавице!" — Провідник американських учасників фестивалю, Джек Розен з Ню Йорку, сказав, що дожене їх, з іншими, літаком. Священик Воррен МекКінной, з бостонського єпископату, подарував виїжджаючим американський прапор і прочитав заяву, підписану 32-ма і подану до амбасади, що їх подорож не противиться льояльності до власної держави. — „Ми відкидаємо твердження, що ми є „знаряддям комуністичної пропаґанди", і разом з містером Доллесом думаємо, що народи Китаю і Америки можуть поновити свою історичну співпрацю і приязнь..." — Молодь часто діє з імпульсом, співчуває з ресентиментом. Видно шаблон домашнього виховання: більше про зверхнє — вигляд, здоров'я, вбрання, вигляди на успішне майбутнє, заробіток, приємності; менше про внутрішньо - духове, соціяльне; брак виховників, дорадників. Молодь тутешня живе в достатках, під хвилинними враженнями, чутлива, „добра" і нетактовна, коли вибрала в своїй клясі 17-літнього сина доказаних шпигунів Соблів — „найліпшим американцем..."

Коли зайшла мова про шпигунство і „добрих людей", то супершпигун Рудольф Іванович Абель дістав пропозицію від котрогось із репортерів написати до його жінки в Москві. Дарма, що Абель напевно так не називається. Мав пеха, бо „добрі люди" відвезли його до депортаційного табору. Повідомлена совєтська амбасада миттю, літаком, вже хотіла його вивозити, але недобре Еф Бі Ай зіпсувало забаву! Трудно догадуватися про всі способи, якими знайшли величезні гроші, закопані цим шпигуном там, де будуються порушувані атомовою силою кораблі... Тутешня преса слушно перестерігає своїх читачів, щоб були терпеливими і слідкували за судовими розправами, а не слухали, що „добрі люди" говорять.

Зрадила большевикам контррозвідчика Бориса Морроса донька кол. амбасадора, мільйонерка, жінка хитрого біржового маклера, що вспів усі мастки, знані й незнані, вивезти через Мехіко до Швайцарії. Все ж безпечніше, як у Празі, куди подалися шпигуни - мільйонери. Мехіко — *„вікном на волю" для комуністичних злочинців.* Б. Моррос твердить, що дуже впливові й шановані люди, на високих становищах, працюють для ворогів Америки. Такі, що ніколи в житті не бідували і ніхто їх ніколи не кривдив.

Засуджений і випущений по карі Алджер Гісс думав, що заробить на сенсаційних споминах. Хоч спочатку „добрі люди" писали, що спомини його продасться найліпше (бестселлер), відрух громадянства був неґативний. Тепер Гісс дістає сто долярів тижнево і працює в підприємстві „добрих людей". (Моррос каже, що таких є 55). Бос Гісса має дуже червону минувшину. Колись провадив „Робітничу школу" в Лос Анджелесі, де викладав „діялектичний матеріялізм". Школу уряд визнав за комуністичну. Потім їздив по всій Америці із забороненим комуністичним фільмом про Південну Африку. Брав активну участь на конґресі Всесвітнього Миру в Мехіко Сіті. Уряд визнав конґрес за антиамериканський і комуністичний.

Ось сенсаційний голивудський процес. Важливим свідком в користь непристойних журналів „Конфіденшел" і „Віспер" був колишній редактор „Дейлі Воркер"-а в Ню Йорку, Говард Рашмор. Працював там 1953-55 рр. і писав сенсаційно-брудні статті проти різних фільмових артистів, а також Джона Д. Рокфеллера. Він заанґажував до співпраці дві проститутки, що доставляли сексуальні таємниці про зіркових акторів Голивуду: Клерка Ґейбляґ, Ґері Купера, Франка Сінатру і ін.

Недавно подали часописи вістку, що в жовтні почнуться у Вашинґтоні переговори зі Совєтами про виміну радіових і телевізійних авдицій. Мабуть, в зв'язку з виступом Хрущова на телевізії. Державний департамент пропонує переговори про виміну експертів з тих ділянок вже на вересень. Так хочеться тут всім відхилити трохи залізну заслону... Шукають правди, знайдуть побрехеньки.

(Кінець).

ГОЛОВНА КАНЦЕЛЯРІЯ УНСОЮЗУ

— повідомляє, —

що новозаанґажований організатор УНСоюзу

п. СТЕПАН ДЕМБІЦЬКИЙ,

бувший заступник менаджера Метрополітен Лайф Іншуренс Ко., відвідає впродовж місяців ВЕРЕСНЯ, ЖОВТНЯ і ЛИСТОПАДА 1957 р. деякі місцевості нюджерзького і нюйоркського стейтів, з метою відбути організаційні збори Відділів та приєднувати членів до УНСоюзу, а саме:

22 вересня Відділи: 476 і 477 у ГАДСОН, Н. Й.

28 вересня Відділ: 191 у ТРОЙ, Н. Й., куди також будуть запрошені: Відділи: 57 у КОГОВС, Н. Й., 13 у ВОТЕРВЛІТ, Н. Й., 266 в АМСТЕРДАМ, Н. Й., 79 у БРОДЕЛБИН, Н. Й.

12 жовтня Відділи: 483 і 484 в ЮТИЦІ, Н. Й., куди також будуть запрошені: Відділи: 121 у РОМ, Н. Й., 192 в ГЕРКІМЕР, Н. Й., 263 у ФУЛТОН, Н. Й., 330 у ЛИТТЕЛ ФОЛС, Н. Й., 188 у ДУРГЕМВИЛЛ, Н. Й.

19 жовтня Відділ: 398 у БІНҐЕМТОН, Н. Й., куди також будуть запрошені: Відділи: 21 у ДЖАНСОН СИТІ, Н. Й., 271 в ЕЛМАЙРА, Н. Й., 363 в ОЛІН, Н. Й., 215 в ГОРНЕЛЛ, Н. Й.

26 жовтня Відділи: 39 і 317 у СИРАКЮЗАХ, Н. Й., куди також будуть запрошені: Відділи: 38, 202 і 283 в ОБОРН, Н. Й.

9 листопада Відділи: 36, 217, 269, 285, 289, 316, 343, 367 і 437 у РАЧЕСТЕРІ, Н. Й., куди також будуть запрошені: Відділ: 340 у МАНЧЕСТЕРІ, Н. Й.

23 листопада Відділи: 127, 299 і 304 у БОФФАЛО, Н. Й., куди також буде запрошений: Відділи: 149 і 475 у ЛАКАВАННА, Н. Й., 87 у ЛАНКАСТЕР, Н. Й., 351 у НАЯҐАРА ФОЛЛС, Н. Й.

Названі Відділи будуть ще окремо повідомлені про час і місце, в яких відбудуться окружні організаційні збори їх округи.

Сподіваємося, що урядники Відділів та цілий наш союзовий загал візьмуть активну участь у намічених організаційних зборах та радо допоможуть нашому організаторові в його відповідальній праці. Водночас закликаємо всіх тих наших громадян, які ще досі не стали членами УНСоюзу, скористати з цієї нагоди та включитися враз із своїми родинами у нашу велику 72,000-ну союзову громаду.

КНИГА НЕОБХІДНА

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ:

ЕНЦИКЛОПЕДІЯ УКРАЇНОЗНАВСТВА

— ВИДАЄ —

НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ім. ШЕВЧЕНКА.

I, II, III — перша загальна частина — ЕУ/1 —

Цілість в трьох томах — дол. 45

ВЖЕ ДАВНО ПОЯВИЛАСЬ.

1, 2, 3, 4, 5 — друга, СЛОВНИКОВА частина — ЕУ/2 —

Цілість в П'ЯТИ томах — в передплаті — дол. 50; після появи четвертого тому — дол. 75.

ВЖЕ ПОЯВИВСЯ ПЕРШИЙ ТОМ.

Ціни в іншій валюті відповідають рівновартості доляра.

Ближчу інформацію уділить та гроші прийме:

Verlag "MOLODE ZYTTIA" Muenchen 2 Dachauer Str. 9/II — Germany

або представник в ЗДА: Mr. W. SAWCHAK 390 East 10th St. New York 9, N. Y., USA

ПОСТАНОВА НОВОГО ІМІҐРАЦІЙНОГО ЗАКОНУ

Після підписання нового іміґраційного закону президентом Айзенгавером добровольчі переселенчі аґенції, в тому числі і наш ЗУАДК почали акцію, щоб якнайскоріше використати його для переселення. У п'ятницю, 13 вересня ц. р. відбулись у Ню Йорку наради Американської Ради Добровольчих Аґенцій, під час яких екзекутивний асистент комішенера Іміґраційної і Натуралізаційної Служби Джеймс Генесі і заступник Адміністратора Бюра для Втікачів і Переселенчих справ Роберт МекКолум інформували про постанови нового іміґраційного закону. В нарадах брав участь президент ЗУАДКмітету д-р В. Ґалан. В головному цей новий закон дає такі полегші:

1). Свобідне справлення неточностей у переселенчих документах.

Всі іміґранти, які мають неточності в переселенчих документах, чи теж апліканти, які були відкинені через викриття цих неточностей, можуть ці неточності справити, подаючи достовірне оправдання, що ці неточності виникли внаслідок страху перед репатріяцією. Всі, хто має фальшиво подану дату уродження, чи місце народження, чи теж і прізвище, а вже є 5 років у ЗДА, повинні внести прохання про громадянство і подати у проханні точні дані. Після оправдання ці точні дані будуть вписані в документи аплікантів.

2). Полегші для хворих туберкульозою.

Апліканти, які були відкинені від переселення з уваги на стан здоров'я і які мають найближчу рідню у ЗДА, можуть бути допущені до переселення до ЗДА. На це треба згоди Головного Прокурора (Аторні Дженерал), як теж опінії Головного Лікаря. Незабаром вийде точний розпорядок, як у цих випадках переселення поступати.

3). Є змога переселити нових втікачів на ашуранси Аґенцій

Новий закон дає змогу переселити деяку скількість втікачів на ашуранси, які виставлять самі переселенчі аґенції, в тому і ЗУАДК. Закон теж привернув заморожені квоти для окремих держав, і тому є більші можливості для переселення на квоти. Головна річ, щоб заінтересовані негайно почали потрібні заходи. В цих справах треба звертатись до канцелярії ЗУАДК на адресу:

UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE, INC.
P. O. Box 1661, Phila. 5, Pa.

Чи теж до Европейського Представництва ЗУАДКомітету на адресуе:

UUARC—Augusten Strasse 46
Muenchen 2, Germany

СИТИЙ НЕ ПОВИНЕН ЗАБУВАТИ ГОЛОДНОГО

(Закінчення зі стор. 2-ої)

державній і громадській контролі, періодичне звітування мусить бути дуже строге й детальне і все діловодство мусить вестися у зразковому порядку. А для цього потрібні фонди.

Екзекутива ЗУАДК, порозумівшись з іншими українськими установами й організаціями загальнокрайового засягу в ЗДА, передусім з трьома братсько-допомоговими Союзами, вибрала найправильніший шлях для виходу з сліпої вулиці: звернулась із закликом до українського громадянства в Америці, щоб воно склало надзвичайним порядком, себто поза щорічною Колядою і Писанкою, найменше 30.000 долярів на негайні потреби. Підписані на відозві організації погодилися з Екзекутивою ЗУАДК, що вони спільно розподілять зібрані фонди. Якби тільки було що розділювати! Якби тільки цей заклик знайшов дорогу до сердець і умів земляків в З'єдинених Державах і якби вони відгукнулися на цей заклик так, як відгукувались в давніх минулих роках американські українці на всі заклики допомогового характеру, ті американські українці, для яких гасло „Брат братові" стало святим прапором.

Історія американсько-української громади — повна світлих прикладів жетвенности. „Просвіта" і Рідна Школа, церкви і читальні в „старому краю", Дім інвалідів і Український шпиталь у Львові, визвольна боротьба проти окупанта і пропаґандивно-інформаційна акція поза Україною — на ці й інші подібні цілі плили не сотні й тисячі, а десятки й сотні тисяч долярів із щедрих, сердечних і відкритих, хоч ще плитких і далеко не повних, кишень. Коли ж 12 років тому покликано до життя допомогову централю у постаті Злученого Українського Американського Допомогового Комітету, то за цих минулих 12 років ЗУАДК умів теж мобілізувати загальне милосердя. Зрештою, цілі ЗУАДК — це цілі всенаціональні і їх диктує не тільки почування, але й розум, як цілі конечні, потрібні цілій громаді. Бо українська еміґрація і її злидні — це частка великої української спільности, а залишення її на поталу — це сором і нечесть для цілої спільноти. І хоч змінились відносини, але ЗУАДК мусить продовжувати свою працю, бо треба її ще для добра потребуючих. Ситі повинні не тільки словом, але в першу чергу ділом доказати, що вони не забули голодних.

Читайте українські книжки й газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила!

З НОВИХ ВИДАНЬ

П. Заярський

„ОСІННІ УЗОРИ"

Нова збірка поезій Ол. Неприцького Грановського*)

Збірка поезій Ол. Неприцького-Грановського „Осінні узори" ділиться на п'ять розділів-циклів: „Осінні узори", „Золоті Ворота", „Пастелі", „На срібних крилах" і „Сонети". Найбільший розділ „Осінні узори" присвячено темі природи. Тут зібрано не тільки вірші останніх років, а також і вірші, що їх автор написав в рр. 1911, 1912, 1917, але найбільше поезій датовано сороковими і п'ятдесятими роками.

„Чародійні фарби" золотої осени, останні квіти осінні, повільне падання пожовклого листя, „останні сльози" осінніх дощів, подуви холодного вітру, ранні приморозки і „нерукотворна краса" перших сніжинок — все це приваблює увагу поета, що палко любить природу і глибоко відчуває красу. Ця краса осінньої природи викликає в душі поета почуття суму і туги: „У серці осінь сумом вишиває". І поет запитує: „Чого душа в осіннім завмиранні свій спокій загубила?" у вірші „Осінні узори" поет сам відповідає на це питання такими словами:

Найглибшим відчуттям
сумує мить
За світло-юними у щасті днями.

Поет пригадує „забуті дні" любов, минувшину свою і „власну юнь".

Квіти осінні пригадують дні
Щастя кохання і квіти весняні...

Осінні зміни в призоді викликають у поета думки про чергування пор року і змінність життя людей і народів:

Так владно йде, буяє
й знов минає
Життя коловорот,
А по снігах зворот
Весняних дій закон заповідає...

Закон неминучого відродження природи викликає у поета надію на неминучість відродження рідного народу.

Але в співах тих осінніх
Є обіцянки весільні...

— констатує поет, і закон змінности з явищ природи він переносить у площину суспільних змін:

За рідним краєм серце б'є,
На душу тихий смуток сходить,
Однак, надія все ще є —
Бо ж по зимі весна приходить!..

Поет безмежно вірить у неминучість приходу Весни українського національно-державного відродження, і цю віру він висловлює в кінцевих рядках циклю „Осінні узори":

Пора прийде — зима минеться
Землі плодючі, вогкі груди
Знов сонечко теплом розбудить.
Новим життям весна
почнеться...

В умираючій осінній природі поет бачить „зародки обнови". Цій темі поет присвячує одну з кращих поезій цього циклу під назвою „Жовтень".

Другий розділ збірки, що має заголовок „Золоті Ворота", присвячено громадським мотивам. „Золоті Ворота" — це символ державного відродження України. Поет закликає лицарів, що борються за величну свободу рідного краю, іти вперед „до Золотих Воріт, до перемоги".

Щиро стріньте
в Золотих Воротах
Наречену — лагідно, привітно.
Радість щастя
прийде по скорботах,
Засміється людям сонця світло!

Для поета Золоті Ворота — це не лише матеріяльний пам'ятник давньої могутньої держави, який може бути дощенту зруйнований і знищений з бігом часу. Для поета „Золоті Ворота" — це невмируща ідея волі і незалежности рідного краю:

Що ви? Золотих воріт немає?
Вже лежать у згарищах,
в руїнах?
Ні! Їх кожен в своїм серці має:
Золоті Ворота й Україну!

У віршах цього циклу поет висловлює почуття глибокої туги і смутку за рідним краєм, поневоленим Москвою. В його уяві стає образ України „в вінку колючих тернів і з закривленим обличчям". Проте поет вірить в „невичерпні сили" українського народу і звертається до нього з закликом:

Відчуй свої потужні сили
І зруш вітри степів широких,
Розкинь орлячі дужі крила
В переломовий час епохи.

Май віру в свято воскресіння
З його осяйною красою.
Й народ своє весни квітіння
Окропить радости сльозою.

Наш шлях сімойдевних Сорок
Без сумніву і крихт вагання,
Як станем мужньо, чесно, гідно
До історичного завдання.

Опинившись в літню спеку серед канадських прерій поетові ввижається Україна:

Ввижаються в прозорій млі
Сади вишневі та розлогі села,
Встають могили по землі,
Церкви золотоверхі та веселі...

Але міраж зникає, і поет бачить дійсність. Але й ця далека від України канадська дійсність сповнює завжди душу поета гордістю, бо він бачить, як українські іміґранти щиро працюють коло землі, як у вільних умовах розвинулося їхнє господарське й культурне життя.

Третій розділ книжки „Пастелі" своєю тематикою дуже близький до попереднього розділу „Золоті Ворота". Поет думками линє на далеку Україну, в його спогадах виникають образи давнього життя і побуту українського народу:

Свят-вечір і кутя
та сіно під обрусом...
Пшеничний сніп добра...
і колос з довгим вусом...
Дзвін Великодній
знов розбуджує гілки,
І в пам'яті ростуть
веснянки й гагілки...

Поет бачить у своїй уяві „вогні Купала" він чує „мову нив — барвисту і живу", він чує і „срібну мову" звуків вечірніх дзвонів над житами.

Поет оспівує українських дівчат-красунь, струнких, „як в зелені тополя", оспівує він і молоді подружжя, сповнені щастям і коханням. Поет знаходить яскраві образи для змалювання незмірної глибини материнської любови („Мати", „Тихо ходить сон по хаті", „Посвята").

Дальший розділ „На срібних крилах" присвячений настроям і думкам поета в зв'язку з подорожами на літаках.

Останній розділ збірки тематично різноманітний. Тут знайдемо і філософську лірику: роздумування над долею людини в космосі („В погожу ніч"), над проґресом науки („Поступ"), над життям далеких предків передісторичної доби, від яких „дійшов до нас в спіралях орнамент" („Неоліт"). Поет-учений з великою любов'ю оспівує „величавий книжний храм", —

Це джерело ідей,
думок скарбниці,
Що у майбутнє
стежку світить нам.

Згадками линє поет в часи свого дитинства з його мріями, буйною фантазією, чудесними іграми, безжурністю. Ця „неповоротна стежка золота" молодих літ пригадується поетові, коли він лежить хворий у лікарні. Дивлячись через вікно, він бачить дітей і молиться за них Богові. Він бажає їм кращої долі, бажає, щоб „в грози лихоліть" вони зберегли „любов до краю й роду".

В останньому розділі збірки О. Неприцький-Грановський в одному з віршів малює образ індіянського вождя, що молиться Сонцю („Подяка"). Тут же поет оспівує природу („Ліс"), молоду дівчину („Уста троянди"), дає образ потягу, що, порушуючи тишу літньої ночі з гуркотом і блиском „шалено мчить у безпроглядну даль" („Залізна сатана"), пише й про підводні криги, що підступно несуть людям смерть („Підводні криги"). Та серед цих різноманітних тем перше і головне місце посідає тема Рідного Краю.

Поет, „мов грішник" поза краєм носить „серця біль", він згадує „сині гори",

Блакить небес
і золото розлогих піль,
Та в барвах сонця
квітчані простори
Степів козацьких,
сум розораних могил,
Вітає мелодійним співом
небосхил
І очерет шепоче в надбережжі.

Цій темі України присвячено кілька віршів останнього розділу збірки („Земля батьків моїх",

(Закінчення на стор. 4-ій)

*) Неприцький-Грановський, Ол. Осінні узори. Поезії. Том 6. Ню Йорк-Шикаґо. В-во „Самостійна Україна" 1957, 144 ст., тир. 1,500 прим. Обкладинка Євгена Блакитного.

Український Літературно Мистецький Клюб, Ню Йорк 149 2 Ев.

З Літературно - Мистецького Клюбу в Ню Йорку повідомляють, що в п'ятницю дня 20 вересня у відновлених залях Клюбу відбудуться на відкриття осінньо - зимового сезону вечір присвячений вакаційним враженням. Участь беруть К. Стецюк, Л. Храплива, М. Шумилович, Яр. Гриневич, І. Керницький та С. Литвиненко. Членів Клюбу й українців Ню Йорку та околиці запрошує на цей цікавий вечір Управа Клюбу. Початок о год. 8-ій вечора.

ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКИЙ КЛЮБ У ФІЛАДЕЛФІЇ
починає свій новий діловий рік в п'ятницю 27-го вересня ц. р. о год. 8-ій веч. в залі Пластового Дому (вул. Френклін)
МИСТЕЦЬКИМ ІНАВҐУРАЦІЙНИМ ВЕЧОРОМ
Виконавці: проф. П. Андрусів (доповідь), проф. Д. Кузик (скрипка), А. Радванський (спів), Я. Острук (проза), проф. Лідія Бульба (фортепіян), В. Білик (поезія), Лев Яцкевич (ведення програми).
Після програми товариська гутірка за чаєм.
Гостям раді. Вступ один доляр.

Увага Філаделфія! Увага Філаделфія!
ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ПИСЬМЕННИКІВ „СЛОВО"
влаштовує
в суботу, 21 вересня 1957 року, о годині 7 вечора в залі ПЛАСТОВОГО ДОМУ у Філаделфії вулиця Н.Френклін ч.827
ВЕЧІР ПРИСВЯЧЕНИЙ ТВОРЧОСТІ
ЮРІЯ КЛЕНА
Доповідь про Поета виголосить Євген МАЛАНЮК.
Твори Поета читають артисти Драматичного театру Клявдія КЕМПЕ-ГОШ і Ярослав ШНОТ-РУДАКЕВИЧ.
Концертова частина у виконанні піяністки Роксоляни ОГРОДНІК.
Запрошується українське громадянство своєю участю в цьому вечорі віддати пошану одному з визначних творців української новітньої літератури.

ОКРУЖНА РАДА ВІДДІЛІВ СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ в НЮ ЙОРКУ
подає до відома,
що в НЕДІЛЮ 22-го ВЕРЕСНЯ ц. р. о год. 3-ій по полудні
в Літ. Мистецькім Клюбі при 2-ій Евню в Ню Йорку почнуться звітування українських делеґаток з нарад
МІЖНАРОДНИХ ЖІНОЧИХ КОНҐРЕСІВ
Пані: голова СУА, Олена Лотоцька і д-р Наталя ПАЗУНЯК доповідатимуть про названі наради в Монтреалі, а Олена ПРОЦЮК в Коломбо (Цейльон).
Просимо членство СФУЖА явитись на ці важливі доповіді, а гостям дуже раді.

ДОКІЯ ГУМЕННА
ХРЕЩАТИЙ ЯР
(Київ 1941-43)
РОМАН — ХРОНІКА.
488 стор. У твердій оправі.
Ціна $4.50.
Замовляти:
"SVOBODA"
P. O. Box 346,
Jersey City 2, N. J.

Увага! ВІДДІЛИ УНСОЮЗУ В ГАДСОН, Н. Й. Увага!
в НЕДІЛЮ, 22-го ВЕРЕСНЯ 1957
в церковній залі при 59-69 So., 2nd Partition St. в Гадсоні
відбудуться
Організаційні Збори
місцевих Відділів УНСоюзу чч. 476 і 477
в яких візьме участь організатор УНСоюзу
п. СТЕПАН ДЕМБІЦЬКИЙ
б. заступник менаджера Метрополітен Лайф Іншуренс Ко.
На нараді будуть обговорені важливі організаційні справи, а зокрема пожвавлення передконвенційної членської кампанії.
Збори розпічнуться негайно після Служби Божої.
УПРАВА ВІДДІЛІВ

НОВІ КНИЖКИ

Василь Чапленко: УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРНА МОВА (X і XI ст. — 1957)	$ 5.00
Василь Чапленко: ЗОЇК та інші оповідання	1.50
о. І. Нагаєвський: ТЕРНИСТИМ ШЛЯХОМ — спогади священика про Березу	1.75
М. Верховинець: ІДЕШ, БРАТЕ, МІЙ... Думки й враження з-перед десяти років	0.75
Ол. Негрицький-Грановський: ІСКРИ ВІРИ — поезії	1.50
Ол. Негрицький-Грановський: ОСІННІ УЗОРИ — поезії	1.50
Микола Понеділок: ВІТАМІНИ — гумористичні образки по той і по цей бік океану	2.00
Т. Ерем: РОБОТЯГИ — повість	0.75
Т. Ерем: СЕВЕРИН ШМАТКО — оповідання	0.25

ВЖЕ МОЖНА НАБУТИ
МОЛИТОВНИКИ

З нами Бог	$ 3.00
Благодарім Господа	1.50

ЗАМОВЛЕННЯ СЛАТИ:
Svoboda
P. O. Box 346 Jersey City 3, N. J.

УВАГА! Якраз на 165-річчя переселення чорноморців з Дністра на Кубань
ВИЙШОВ З ДРУКУ
історичний роман ВАСИЛЯ ЧАПЛЕНКА
„ЧОРНОМОРЦІ АБО КОШОВИЙ ХАРКО З УСІМ ТОВАРИСТВОМ"
цілість в одному томі.
(Перероблена 1-ша половина і вперше опублікована 2-га).
Це єдиний український історичний роман, написаний на еміґрації, після другої світової війни, написаний на підставі історичних матеріялів, вивезених з Кубанщини, з цікавою фабулою, з образами тодішніх діячів, з картинами козацького побуту, з боротьбою козаків за свої права, з описами воєнних подій, степової природи, моря тощо.
Ціна — 3 доляри.
Належність просимо висилати ЧЕКОМ або ПОШТОВИМ ПЕРЕКАЗОМ.
Замовляти:
"SVOBODA"
P. O. Box 346 Jersey City 3, N. J.

• ПРАЦЯ • • HELP WANTED MALE •

ДОСВІДЧЕНІ МУЖЧИНИ
як
Cabinet Polishers Burning In
40 годин тижнево, плюс 10 надчисельних годин по 1½ "рay".
Ясна, провівна фабрика.
Добрі умовини праці.
Постійна праця.
Голоситись зараз:
LAICO TERMINAL WAREHOUSE
Industriai Road
CARLSTADT, N. J.

FOLDING PAPER BOXES GLUING MACHINE OPERATORS
Досвідчені фахівці на целюфанових машинах на 3-тю шифту.
Досконалі умовини і платня.
Також
CUTTING and CREASING PRESSMEN for 2nd Shift
CONTINENTAL FOLDING PAPER BOX CO.
River St. and Grand Ave.
Ridgefield, N. Y. WHitney 3-4400

ЗАГ. КУХОННІ ПОМІЧНИКИ
до миття посуди і прибирання
Голоситись особисто від понеділка до п'ятниці
THE HEARTH RESTAURANT
9058 Palisade Ave., North Bergen New Jersey
Питайте за Mr. Kilkenny або Mr. Ewart.
Не телефонувати

МОЛОДІ МУЖЧИНИ
(у віці 18 до 25 років)
ПРАЦЯ ПРИ ПАКУВАННІ
1-ша зміна: 7:30 рано до 4 п. п.
2-га зміна 4 п. пол. до 12:30 дня
Голоситись в бюрі фабрики на партері
40 COOPER SQUARE, N Y City
(близько ASTOR PLACE)

• ПРАЦЯ •
• HELP WANTED FEMALE •

ГОСПОДИНІ-КЕЛЬНЕРКИ
до найновішого і найкращого ресторану в Ню Джерзі
голоситись особисто від понеділка до п'ятниці
THE HEARTH RESTAURANT
9058 Palisade Ave., No. Bergen
NEW JERSEY
Питайте за Mr. Kilkenny або Mr. Ewart. Не телефонувати!

ЖІНКА у віці 18-50 р.
до легкої домашньої праці.
Приватна кімната і лазничка.
Один день вільний в тижні і вечорі.
$140 місячно, плюс харч і кімната.
Англійська мова не конечна, господиня розуміє по-українськи.
Гарний дім.
9 миль від Ню Йорку.
Писати: Mrs. R. T. Kenworchy, 1012 Woodland Ave.. Oradell, N.J.

WRAPPERS
(у віці 18-35 р.)
1-ша шифта 7:30 р. — 4 п. пол.
5 днів — 40 годин в тижні.
2-га шифта 4 п. пол. — 12 веч.
5 днів — 37½ год. в тижні.
Голоситись в бюрі фабрики:
Street fl. — 40 Cooper Square — Near Astor Pl.

• КНИЖКИ—ЖУРНАЛИ •

В книгарні „Свободи"
можна одержати найновіші книжки видань
В АРГЕНТІНІ.
НЕ ПЛАЧ РАХИЛЕ — Ю. Тис — Різдвяна містерія-драма .40
ПАХОЩІ — А. Галан 1.00
ЗЛАТ-ЖОЛУДЬ — С. Сецюк 1.00
БУЗКОВИЙ ЦВІТ — М. Цуканова 1.00
СКРИПКА НА КАМЕНІ — О. Сацюк — п'єса .50
Замовляти:
SVOBODA
83 Grand St., Jersey City, N. J.

• REAL ESTATE •

RIDGEWOOD
2 НОВІ 2-РОДИННІ ДОМИ,
кожний має гараж на 2 авта, розбудований підвал
Tel.: EV 6-1355 або EV6-0984

RIDGEWOOD
Двородинний модерний, наріжний мурований дім. — Усі улішпення, обидва апартаменти вільні при перебранні, 2 гаражі.
Ціна $25,500. 1 бльок від 14-ої вул. Сабвей. — HE 3-5095

Купуйте в підприємствах що оголошуються в „Свободі"

• MISCELLANEOUS •

УКРАЇНСЬКА КРАМНИЦЯ МУЖЕСЬКОЇ і ЖІНОЧОЇ ГАЛЯНТЕРІЇ „ДІЯДЕМ"
ПРОДАЄ — товар найкращих американських фірм по найдешевших цінах.
◆ ВЕЛИКИЙ ВИБІР ШТАНІВ. ◆
Маншети і поправки виконується на місці — БЕЗПЛАТНО.
В цьому самому приміщенні КРАВЕЦЬКА РОБІТНЯ ВОЛОДИМИРА ЗАКЛИНСЬКОГО
виконує на замовлення ЖІНОЧІ і МУЖЕСЬКІ одяги (костюми і плащі).
ВУДИНОК: УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ
140 — 2nd Ave, N. Y. C. SP 7-5926

Dr. JOSEPH C. GIZYNSKI
лікар хіропрактор
стосує найновіші методи лікування у хворобах паралічу (stroke), артретизму, високого тиснення крови, жиляків, нервів, шлунка, серця, як також у хронічних і гострих захворіннях.
X-RAY — FLUOROSCOPY (пересвітлення)
Хіропатична Клініка
11808 Jos. Campau, Hamtramck, Mich.; близько AP Market — навпроти Pulaski Street — Телеф.: TW 3-1118.
Години ординації: 1-3 по пол. та 6-8 вечора.
В четверги й суботи ординація не відбувається.
Можна розмовитись по-українськи. Домовий тел.: TO 5-9636

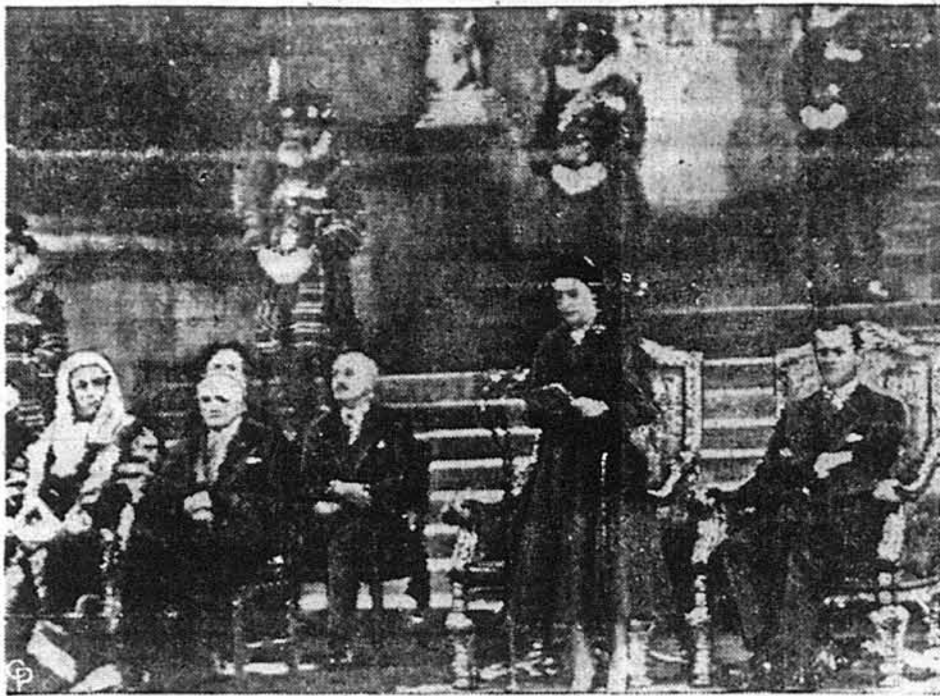
ЛІКИ і ХІРУРГІЧНИЙ ВИРЯД
▶ НАЙВІДПОВІДНІШІ ДАРУНКИ ◀
(Rimifon, Penicilin, Streptomycin, Glucose, Cycloserine, Vitamins — Irgapyrin, Orinase (diabetes).
Еластичні пончохи — бандажі на пропуклину — пояси на усунення жолудка — і все потрібне для домашньої аптечки.
◆ ВИСИЛАЄТЬСЯ ДО ВСІХ КРАЇН ЕВРОПИ. ◆
МИТО ОПЛАЧУЄТЬСЯ ТУТ ● ГАРАНТІЯ ДОСТАВИ.
● СПЕЦІЯЛІСТИ ЕВРОПЕЙСЬКИХ РЕЦЕПТ. ●
Пишіть, або телефонуйте:
B. Feldman Pharmacy
111 Ave. "A" & 7th Street, NEW YORK CITY
Tel.: OR 7-5980

Ми хочемо ВАС переконати, що тільки НАША АГЕНЦІЯ в ШВЕЦІЇ може дати таку оферту.
Погляньте на ці низькі ціни!

20 фун. вепрового смальцю $24.00	20 фун. пшеничної муки $18.85
20 фун. рижу $15.25	20 фун. вудженки ... $30.50
Пачки No. 66 — $25.00 5 фун. рижу; 5 фун. грисіку; 5 ф. цукру; 5 ф. вол. м'яса.	Пачки No. 75 — $15.90 10 фун. муки 10 " рижу.
Пачки No. 10 — $38.50 8½ ярд. 100% вовняної габардини з підшевкою.	Машина "Singer" No. 201 — $343.00 з усіми потрібними додатками.

Питайте за нашим новим каталогом!
ВИСИЛАЄМО ПАЧКИ ДО ВСІХ КРАЇН ЕВРОПИ.
Висилаємо жіночі і чоловічі годинники тільки за $29.00!
Ці годинники є водонепроникливі, антимагнетичні в 17 каменями. Всі „моні ордери" слати до:
ATLANTIC GIFT SERVICE CO.,
1824 W. Chicago Ave. Chicago 22, Illinois
Tel.: EV. 4-5220. — Відкрито від 9-ої ранку до 8-ої вечора.

ВІДКРИТТЯ НАРАД МІЖПАРЛЯМЕНТАРНОЇ УНІЇ В ЛОНДОНІ

Королева Єлисавета II відкриває своєю промовою конференцію Міжпарляментарної Унії, що в ній беруть участь представники 50 держав. Свою промову присвятила королева 700-річчю існування англійського парляменту, що за її словами, є „охоронцем нашої демократії".

ЗДА відновлять пробні атомові експльозії на Пацифіку в квітні 1958 р.

Вашингтон. — Представники Комісії Атомової Енергії та департаменту оборони повідомили, що ЗДА відновлять пробні атомові експльозії на острові Еніветок на Пацифіку в квітні 1958 року. В цьому повідомленні говориться про те, що ті пробні експльозії „мають причинитися до розвитку атомової зброї для оборони проти агресії". Друга ціль цих пробних експльозій — це дальші спроби „випродукувати чисту атомову зброю, радіяція якої була б якнайменше шкідлива для цивільного населення". Ці запляновані пробні експльозії будуть відбуватися таким способом, щоб під час них була „якнайменша радіяція, яка зовсім не буде шкідлива для населення в світі". На ці пробні експльозії будуть допущені представники Об'єднаних Націй, які зможуть переконатися в тому, що атомова радіяція є дійсно дуже мала і нешкідлива для людського життя. В повідомленні підкреслюється той факт, що уряд ЗДА часто звертався з пропозицією припинити пробні атомові експльозії в рамках договору про міжнародне роззброєння. Та досі такого договору не заключено, і тому треба і надалі переводити пробні атомові експльозії, щоб поліпшувати атомову зброю для оборони ЗДА і вільного світу проти комуністичної агресії.

Комуністи в Індії переконані, що захоплять владу

Ню Делі. — Комуністична партія, яка в Індії існує леґально і з своїми 27 парляментарними послами є найсильнішою партією в тій країні після Конґресової партії Джовагарлала Неру, видала окрему інструкцію для своїх парляментарних послів. Вони заперечують комуністичним послам право керуватися власною думкою до кожної справи, над якою нараджується парлямент, а окреслюють тих послів, як „вояків комуністичної партії на терені парляменту". Отож, вся поведінка комуністичних послів мусить іти точно за партійною лінією. В сумнівних випадках вони мусять завжди звертатися за інструкціями до Політбюра. Посли дістали вказівку, як „наладнувати співпрацю" з іншими партіями, чи — кажучи просто — як переводити інфільтрацію серед парляментарних груп. Партійна інструкція наказує своїм послам ніколи не абсентуватись на засіданнях парляменту: можна пропустити якесь засідання тільки за спеціяльним дозволом Політбюра, чи пак парляментарної комісії ЦК партії. Партія стягає з парляментарних послів щомісячний пайок із їхньої посольської платні, наказує теж послам жити скромно, щоб не звертати на себе уваги. В Індії комуністична партія здобуває голоси і впливи однаково внаслідку матеріяльної бідности населення, як теж внаслідку „невтралізму" урядової політики, який насправді дає великі пропаґандивні користі для комуністів.

„ОСІННІ УЗОРИ"

(Закінчення зі стор. 3-тої)

„Дух волі", „Нові основи", „Коли", „Сторіччя перед нами" та інші).

Поет оспівує красу рідної землі, що колись „пишалася багатством нив дородних", що „бриніла самоцвітом, як в росі, перлинами своїх пісень народніх" і що тепер „в страшній неволі, хоч і в надіях волі, живе й карається в чужім ярмі".

З тугою поет запитує: „Чи діждемось народної весни?". Він мріє побачити рідні хати, „Ікву, житами квітчані лани, ... і росяні левади" він хоче почути Почаївських дзвонів зов, хоче побачити визволену „Рідну Матір... Волинь і всю соборну Україну". В час, коли „дощі холодні, бурі скрізь гудуть", поет бачить перед собою „ясномрійну путь", його „до Золотих Воріт думки ведуть". Поет вірить у безсмертний дух Народу, який стоїть на сторожі прав поневоленої Батьківщини.

Бадьорим акордом закінчується збірка поезій „Осінні узори:

Берім свій меч до твердої руки.
Ще дужче волі
розгортаймо крила...

Такий зміст збірки поезій „Осінні узори". 47 років відділяє цю збірку від першої збірки О. Неприцького-Грановського „Пелюстки надій" (Київ, 1910). Сергій Єфремов у своїй „Історії українського письменства" згадав цю першу збірку поезій О. Неприцького-Грановського разом з першою збіркою поезій М. Рильського, відзначивши „естетизм та замилування до краси", яку обидва поети „шукають у природі та в переживаннях закоханого серця".

Це замилування до краси виявив поет і в останній збірці своїх поезій „Осінні узори", зокрема в першому її розділі. Але в цій останній збірці чимало місця займають і громадсько-патріотичні мотиви.

Поет і видатний науковець — О. Неприцький-Грановський понад сорок чотири роки перебуває поза межами своєї Батьківщини. Але він зберіг подивугідну юність серця і глибоке відчуття своєї далекої Вітчизни. Свідченням цієї душевної молодости є остання збірка поезій „Осінні узори". Цю притаманну рису поета можна коротко схарактеризувати його словами:

Думки летять
в далеку неба просинь,
В них дух весняних
поривів не згас.

Вступайте в члени Українського Народного Союзу

Дня 18-го травня 1957 року
відійшла у вічність
в КАЛУШІ, Західна Україна,
НАША НЕВІДЖАЛУВАНА СЕСТРА
Ірина з Карановичів Рожанковська
проживши 67 років
Люба з Карановичів Луцька, Торонто, Канада
д-р Володимир Карнович, Аргентина.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

ФИЛАДЕЛФІЯ, Па. — Т-во ім. І. Франка, Відд. 83, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в суботу, 21 вересня 1957 р., о год. 5:30 веч., в домі Т-ва У. А. Горожан — під ч. 847 Н. Френклін вул. Проситься членів прибути на збори, вирівняти залеглості. Наступні збори переноситься на неділю. — С. Чорномаз, секр.

НЮ ГЕЙВЕН, КОНН. — Т-во „Любов" Відд. 370 УНС повідомляє, що місячні збори відбудуться в неділю, 22-го вересня, в церковній залі при 127 Парк ст. по співаній Службі Божій. Проситься прийти і вплатити свої вкладки. Суспендовані члени, які заплатять свою залеглість будуть знову наново прийняті з усіми правами. Члени Управи урядують від 8:00 рано на день зборів. Секретар урядує щонеділі. Кампанія новозорганізованих членів ще ведеться. Просимо членів поцікавитись кампанією. — К. Стасюк, предс., Р. Голубович, кас. В. Гіна, секретар.

РАЧЕСТЕР, Н. Й. — Місячні збори Братства св. Йосафата Відд. 217 вібудуться в неділю 22-го вересня в церковній залі 305 Гадсон евню о год. 2-ій по пол. Проситься всіх членів прибути на збори. Довгуючих членів проситься вирівняти свої залеглости. Суспендовані члени, які вирівнали довг будуть прийняті наново з усіми правами. Просимо родичів вписувати своїх дітей у члени УНСоюзу. — К. Шевчук, предс., А. Іванів, фін. секр., І. Деркач, кас., М. Макусій, рекорд. секретар.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Місячні Збори 117 Відділу УНС, „Запорозька Січ", відбудуться в суботу, 21-го вересня ц. р. в год. 8-ій веч. в приміщенні при 33 Е 7-ма вулиця, II-ий поверх в Ню Йорку. Приявність всіх членів „Запорозької Січі" обов'язкова, бо є дуже важливі справи до вирішення. — С. Кучма — предсідник, М. Корчинський — касир, В. Калина — секретар.

ШИКАГО, ІЛЛ. — Місячні збори Т-ва ім. Т. Шевченка 252 Відділ УНСоюзу відбудуться в неділю 22 вересня о 12-ій годині вполудні в залі при 2250 В. Кортез. Проситься членів прийти. — Когут, секретар.

ПАТЕРСОН, Н. ДЖ. — Місячні збори Т-ва ім. Т. Шевченка Відд. ч. 64 відбудуться в суботу 21-го вересня, о год. 7:30 веч. у Вінярського. Проситься всіх прийти на збори. — Іван Бурний, секретар.

Посмертна Згадка

АНДРІЙ БІЛІНСЬКИЙ, довголітній член Т-ва ім Т. Шевченка 281 Відд. УНСоюзу в Байоні, Н. Дж. помер ненадійно 8-го вересня 1957 року на удар серця. Покійний народився в селі Долиняни, повіт Рогатин, зах. області. Прожив 75 років. Був тихої вдачі, добрем союзовцем, ніколи не відмовлявся від датків на народні цілі. Залишив в смутку дружину Юлію. Похорони відбулись 11-го вересня 1957 року з похоронного завед. до Укр. Православної Церкви св. Софії при участі родини, членів УНС і знайомих і на цвинтар Ню Йорк Бей в Джерзі Сіті. В. Н. П.

Л. Бачинський, секр.

КНИЖКА ДЛЯ ВСІХ: дітей, юнацтва і старших
Софія Парфанович:
У ЛІСНИЧІВЦІ
Новелі
Ціна $1.50.
Замовляти:
SVOBODA
81-83 Grand St. (Box 346)
Jersey City 3, N. J.

Нові видання
МИТРО ПАСІЧНИК
З ВИШНЕВИХ САДІВ
збірка новель і оповідань з ілюстраціями.
Ціна $1.25
Замовляйте:
"SVOBODA"
P. O. Box 346, Jersey City 3, N. J.

УВАГА! БАТЬКИ! ◀ ▶ ЄДИНА НАГОДА!
В Адміністрації „Свободи" можна набути два перші (1954-1955)
РІЧНИКИ „ВЕСЕЛКИ"
Надруковані на люксусовому папері та оправлені в одну книгу з твердою, пів-шкіряною обкладинкою і витисненим на ній золотими літерами мистецьким заголовком.
Книга охоплює всі числа дитячого журналу „ВЕСЕЛКА" від 1-го її числа, яке появилось у вересні 1954-го року, до грудневого числа з грудня 1955, разом усіх 16 чисел на 256 сторінок друку, та з 8-ми заголовними сторінками і змістом усіх чисел.
Оправлені в один том два річники „ВЕСЕЛКИ" становлять направду неоцінену своєю вартістю настільну книгу для кожної української родини і невичерпне джерело науки, виховання, розваги і радости для кожної української дитини.
УВАГА! — Тепер ціна цієї високовартісної, люксусової книги — тільки $7.50. Її тираж дуже обмежений (призначено на продаж всього сто примірників), отже тільки поспіх в замовленні може запевнити її одержання.
Замовлення, разом з належністю, слати на адресу:
"SVOBODA", P. O. Box 346, Jersey City 3, N. J.

ДЛЯ ДІТЕЙ НАЙКРАЩИЙ ДАР
Д-ра К. Вагилевича
БУКВАР
„Свою Україну любіть"
Нова фонологічна метода.
125 ІЛЮСТРАЦІЙ ЕДВАРДА КОЗАКА
Ціна — $2.00
Належність слати ЧЕКОМ або ПОШТОВИМ ПЕРЕКАЗОМ:
"SVOBODA", P. O. Box 346, Jersey City 3, N. J.

НОВИНА ДІТОЧКАМ!
ЛІСОВІ КАЗОЧКИ
О. ІВАНЕНКО
Обкладинка й ілюстрації М. Левицького
ЦІНА 50 ЦЕНТІВ.
Замовляти:
"SVOBODA"
83 Grand St. Jersey City 3, N.J.

▶ Нове видання для дітей
накладом
УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ
Володимир Бандурак
КОЗАЦЬКА ДИТИНА
ОПОВІДАННЯ З КОЗАЦЬКОЇ БУВАЛЬЩИНИ.
Ілюстрації Миколи Бутовича
Обкладинка Мирона Левицького
ЦІНА 50 цт.
Замовляти:
"SVOBODA", P. O. Box 346, Jersey City 3, N. J.

ARKA Company
48 E. 7th St
New York City
Телеф.: GR 3-3550
Правдивий свіжий
ГІРСЬКИЙ МЕД

ЯКЩО ВИ ВДОВОЛЕНІ З ОБСЛУГИ В УКРАЇНСЬКІЙ ФІРМІ — СКАЖІТЬ ДРУГИМ, ЯКЩО НІ — СКАЖІТЬ НАМ!

• РОЗШУКИ •

Пошукую **ЯРОСЛАВА КОПАЧА**, який працював, як кравець в м. Грац і Лібенав в Австрії. В 1948 р. виїхав до Канади, а тепер має перебувати у нюйоркському стейті. Хто знав би про нього, або він сам, прошу зголоситися на адресу:
Stephen KLISZCZ
316 Harrison Street
Elmira Heights, New York

Пошукую **ОДНОСЕЛЬЧАН** з села **ВЕРБІВКИ**, Вільшанського р-ну, Київської области. Пошукує Андрей Степанович Мироненко. Моя адреса:
A. MYRONENKO
248 Cuyler Ave.
Trenton 9, N. J.

НОВИНКА ДІТОЧКАМ!
Вже вийшли з друку чудові оповідання для дітей
Іванни САВИЦЬКОЇ
„Наша Хатка"
З розкішними великими ілюстраціями
Петра Андрусева
Ціна $1.50.
Спішіть з замовленнями.
"SVOBODA"
83 Grand St., Jersey City 3, N. J.

ХВОРІ, НЕ ТРАТЬТЕ НАДІЇ
НЕ ТРЕБА ДОВГО ЧЕКАТИ
ЗАЖИЙТЕ ЩЕ СЬОГОДНІ ЗІЛЛЯ Д-РА Й. МІЛЛЕРА,
а вже завтра почуєтесь ліпше
Зілля це не вариться, ані не запарюється, а вживається його в природнім виді, так, як є у пачці. Тим то воно таке помічне й корисне.
Всі, що хворіють на недугу шлунка, як кваси шлунка, ґази, запір, нестравність, відбивання, завороти голови, біль у крижах, короткий віддих, жіночі недомагання, гемороїди, ревматичні болі, цукрицю й інші недомагання, повинні ще сьогодні зажити зілля Д-ра Міллера, п. н.
„J. M. L. Herb Compound #6"
а вже завтра почуються ліпше.
Зілля це повинно находитися як перша поміч у кожній хаті.
Ціна одної пачки враз з поштовою пересилкою $6.85. Якщо бажаєте зробити своєму приятелеві вартісний дарунок, тоді дві пачки тільки $10.00 з пересилкою.
Пишіть зараз, долучуючи чек або Моней Ордер, на адресу:
THE MILLER CO. INC.
Dpt. 41, 790 Broad Street
Newark, N. J.

Lytwyn & Lytwyn
UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуга Щира і Чесна
Our Services Are Available Anywhere in New Jersey
801 SPRINGFIELD AVENUE
IRVINGTON, N. J.
NEWARK, N. J.
ESsex 5-5555

ІВАН БУНЬКО
УКР. ПОГРЕБНИК
Обслуга чесна і найкраща
ЦІНИ ПРИСТУПНІ
John Bunko
Licensed Undertaker & Embalmer
REASONABLE PRICES
437 EAST 5th STREET
New York City
Telephone: GRamercy 7-7661

ПЕТРО ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИК
Занимається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ
Контрольована температура, Модерна каплиця до ужитку даром.
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y.
Tel. ORchard 4-2568

ТАРЗАН, ч. 3933. Стримайте ся!

JUST THEN HENRI SAUNTERED OVER. "IGNORE THAT SWINE, M'SIEU DEWEY. I MAKE YOU A DEAL --"
"I GUARANTEE ALL THE MAHOGANY YOU WANT." HE LOOKED AT HALL CONTEMPTUOUSLY. "PAY ON DELIVERY!"
"I DON'T LIKE YOU, HENRI," SAID DEWEY RESIGNEDLY, "BUT I'M DESPERATE. HEY, WHAT--!" A GRUFF VOICE INTERRUPTED THEM. "COME OUTSIDE -- NOW!"
3-19-3933

Саме тоді повільно підійшов Генрі. — Не звражайте на цю свиню, мосьє Дюї. Пропоную вам угоду.

— Гарантую вам доставити все червоне дерево, якого потребуєте. — Він подивився з підозрою на Голла. — Платня під час достави!

— Мені це не подобається, Генрі, — сказав зрезиґновано Дюї. — Але я в розпуці. Гей, що...! Хрипкий голос перебив їх. — Тепер ходіть надвір!